

Europos
Komisija

[2012 M. RUDUO ▶ NR. 43]

panorama

inforegio

▶ Investavimas į regionus

Finansinių priemonių
naudojimas regioninės
politikos paramai teikti

▶ **Interviu su
Jacques Delors**

▶ **Fondų perorientavimas
kovoiant su ekonomine
krize**

▶ **Atvirų durų dienos
– pokyčiai**

Regioninė
politika

▶ **REDAKCIJOS SKILTIS**..... 3
Komisaras Johannes Hahn

▶ **INTERVIU**..... 4-7
Jacques Delors – mintys apie sanglaudos politiką

▶ **TEMA**..... 8-13
**FINANSINIŲ PRIEMONIŲ NAUDOJIMAS
REGIONINEI POLITIKAI REMTI**

▶ **SAVO ŽODŽIAIS**..... 14-19
Sanglaudos politikos nacionalinės ir regioninės perspektyvos

▶ **KIPRO PREZIDENTAVIMAS –
SANGLAUDOS POLITIKOS PRIORITETAI**..... 20-21

▶ **EUROPOS TERITORINIS
BENDRADARBIAVIMAS 2014-2020 M.**..... 22-23

▶ **EUROPOS REGIONAI IR MIESTAI:
POKYČIAI**..... 24-25

▶ **STRUKTŪRINIŲ FONDŲ
PROGRAMŲ ĮGYVENDINIMO KEITIMAS
KOVOJANT SU EKONOMINE KRIZE**..... 26-27

▶ **ES DUNOJAUS REGIONO STRATEGIJA:
VIENI VEIKLOS METAI**..... 28-29

▶ **PROJEKTŲ PAVYZDŽIAI**..... 30-33
Projektų iš Lenkijos, Čekijos Respublikos ir Italijos pavyzdžiai bei Europos teritorinio bendradarbiavimo projektas iš Šiaurės pakraščio programos

▶ **ŽEMĖLAPIAI**..... 34-35
▶ Nedarbo lygis, 2011 m.
▶ Nedarbo lygio pokytis, 2007-2011 m.

▶ **VIETINĖS PLĖTROS METODAS
SIEKIANT GERESNĖS TERITORINĖS
SANGLAUDOS**..... 36-37

▶ **„REGIOSTARS“ LAIMĖTOJA
„ECO WORLD STYRIA“
IŠLAIKO PAGREITĮ!**..... 38

▶ **REGIOSTARS 2013:
PASKELBTI FINALININKAI**..... 39

▶ **DARBOTVARKĖ**..... 40

Nuotraukos (puslapiai):
Viršelis: © Europos Komisija
Puslapiai 8, 9, 25, 27, 28, 29, 39: © Europos Komisija
Puslapiai 3, 4, 6: © Notre Europe
10 puslapis: © North East Finance – KredEx – Duda Breseeg, Neem
12 puslapis: © Wielkopolskie Centrum Wspierania Inwestycji Sp. z o.o. – HOSSA S.A.
15 puslapis: © Polish Ministry of Regional Development
16 puslapis: © Sky-Watch
17 puslapis: © Negundo Innovation Center
18 puslapis: © Gdansk Science and Technology Park
19 puslapis: © La Cub – Didier Doustin – Anthony Rojo
Puslapiai 21, 36, 37: © Shutterstock
22 puslapis: © GRaBS
23 puslapis: © Haparanda/Tornio
25 puslapis: © Government of Catalonia
30 puslapis: © PGNIG S.A.
31 puslapis: © Ministry for Regional Development, Czech Republic
32 puslapis: © Mitchell O’Gorman
33 puslapis: © METALPROGETTI spa

Šis žurnalas išspausdintas anglų, prancūzų ir vokiečių kalbomis ant perdirbto popieriaus. Internetė jį galima skaityti 21 kalba adresu:

http://ec.europa.eu/regional_policy/information/panorama/index_lt.cfm

Šiame leidinyje išsakytos nuomonės priklauso autoriui ir nebūtinai išreiškia Europos Komisijos nuomonę.

▶ REDAKCIJOS SKILTIS

Vienas iš novatoriškų būdų ES regioninės politikos veiksmingumui ir efektyvumui gerinti – finansinių priemonių naudojimas. Šie pagalbiniai mechanizmai – nuo finansų inžinerijos metodų iki techninės pagalbos priemonių – gali padėti pritraukti papildomų lėšų, patirties bei žinių.

Šios novatoriškos finansinės priemonės buvo sukurtos ir patobulintos 2007-2013 m. programos metu, bendradarbiaujant su Europos investicijų banku, ir dabar yra reikšmingas kitos daugiametės finansinės programos (2014-2020 m.) elementas. Jomis siekiama pritraukti papildomų investicijų, kad būtų galima įgyvendinti strategijos „Europa 2020“ tikslus, o tai reiškia, kad investicijos turi būti nukreiptos į tvarumą, naujas technologijas, įgūdžių skatinimą ir inovacijas. Tai yra sritys, kurias būtina stiprinti, norint sukurti darbo vietų ir skatinti augimą.

Atvirų durų dienos 10 metų jubiliejui paminėti

Šį spalį organizuojame Atvirų durų dienas – švėsime Europos regionų ir miestų savaitės 10 metų jubiliejų. Šis savaitę truksiantis susibūrimas tapo svarbiausiu regioninių ir vietinių valdžios institucijų metų renginiu. Jos galės Briuselyje susitikti su sprendimus priimančiais regionų, nacionalinių ir Europos institucijų pareigūnais, pristatyti savo regionuose vykdomus projektus ir veiksmus bei savo indėlį į ES sanglaudos politiką.

Šių metų Atvirųjų durų dienos buvo rengiamos, bendradarbiaujant su Regionų komitetu, o jų tema – „Europos regionai ir miestai: pokyčiai“. Šis renginys – tai galimybė pradėti diskusiją apie Europos ateitį, jos sanglaudos politiką ir daugiapakopį valdymą.

Įkvepiantis Delors pavyzdys

Šiame kontekste turime garbę pasikalbėti su buvusiu Europos Komisijos prezidentu Jacques Delors apie Europos sanglaudos politikos eigą. Šiandieninė sanglaudos politika yra įkvėpta buvusi prezidento, kuris suprato, kad būtina subalansuoti regioninių Europos ekonomikų plėtrą. Nepaisant ekonominės krizės diktuojamų svarbių darbų, solidarumu, sanglauda ir pažangiomis bei tikslinėmis investicijomis pagrįsta regioninė politika vis dar yra aktuali.

Johannes Hahn

Europos Komisijos regioninės politikos atsakingasis asmuo

► JACQUES DELORS – MINTYS APIE SANGLAUDOS POLITIKĄ

„Svarbu atskirti Europos solidarumą ekonominės krizės atveju ir Europos solidarumo nepaisymą.“

Panorama paskelbtame interviu Jacques Delors, 1985-1995 m. Europos Komisijos prezidentas, pabrėžė sanglaudos politikos svarbą tolesnei Europos regionų plėtrai ir pakvietė iš naujo iš esmės įvertinti ekonominę gerovę, kad būtų visiškai atsižvelgta į regioninės plėtros naudą.

Ekonominė krizė

Nors yra gyvybiškai svarbu gerinti Europos konkurencingumą ir vėl kurti darbo vietas, sanglaudos politikos nereikėtų painioti su konkurencingumo politika, pabrėžia buvęs Europos Komisijos prezidentas Jacques Delors.

„Svarbu atskirti Europos solidarumą ekonominės krizės atveju ir Europos solidarumo nepaisymą. Tai yra du skirtingi dalykai. Kai kyla gaisras, mums, be abejo, reikalinga gaisrininkų brigada, tačiau mums taip pat reikia architektų, kurie dirbtų ilgą laiką. Mano manymu, struktūrinė politika neturėtų būti nustumta į šalį dėl to, kad reikia spręsti krizės problemas. Šis požiūris turi savo logiką, kuri, prireikus, gali būti koreguojama, atsižvelgiant į besikeičiančią ekonomikos realybę.“

Duodamas interviu Panorama iš savo biuro „Notre Europe“ institucijoje Paryžiuje Delors paprieštarauja požiūriui, kad ES regioninė politika yra tik paskirstymo politika. „Man regioninė politika pirmiausia yra plėtros, kuri iš paskirstymo rezultatų gauna pridėtinės vertės, įrankis.“

Buvęs Komisijos prezidentas pabrėžia inicijavimo iš apačios metodo svarbą ES politikoje. „Šiandieninėje 27 valstybes turinčioje Europoje negalime nepaisyti šio inicijavimo iš apačios aspekto, kuris taip pat apima vieną iš filosofinių Europos kūrimo principų – subsidarumą.“

„Mes visada susidurdavome su faktu, kad ekonominė plėtra regionuose buvo nevienoda, todėl buvo sukurta sanglaudos politika, kad nepakankamai išsivystę regionai galėtų atlaikyti konkurenciją ir tuo pačiu metu įnešti savo indėlį į Europą. Visi pasiūlymai, kuriuos sukūrėme, buvo pagrįsti mano trimis svarbiausiais principais: konkurencija, bendradarbiavimu ir solidarumu. Negalite pašalinti vieną iš šių elementų ir sėkmingai kurti Europą.“

Ekonominės plėtros vertinimas

Tačiau, kaip įvertinti ekonominę plėtrą, klausia Delors. „Palyginus su tuo, kas buvo prieš 10 metų, dabar nuvyks-tame į darbą ne per 30 min, o per 45 min. Didėja vėlavimai dėl transporto kamščių, o BNP didėja, nes naudojame daugiau automobilių ir degalų. Darau išvadą, kad gyven-tojai prarado nuo pusės iki valandos laisvo laiko, tačiau dėl to nepraturtėjo.“

Svarbiausia problema buvusiam ekonomistui – kaip šie veiksniai išmatuojami. „Dabartinis vertinimo rodiklis yra BNP, bet jis iš esmės neatspindi gerovės. Mums reikia naujo būdo našumui apskaičiuoti, ypač regiono kontekstu. Kai turėsime tokią našumo vertinimo sistemą, suprasime, kad regionai labai praturtėjo.“

1971 m. Delors parašė knygą šia tema – „Les Indicateurs Sociaux“, o dabar šią temą plačiai nagrinėja ekonomistai. „Mes negalime pereiti prie naujo plėtros modelio ir tuo pačiu pasilikti prie tradicinių vertinimo metodų, kurie buvo taikomi ankstesniam augimui.“

„Negalime pereiti prie modelio, kuris vertina žmogaus lais-valaikį, gamtą ir išteklius, nepakeitę vertinimo metodo. Mes turime iš esmės persvarstyti būdą, kuriuo matuojame eko-nominį našumą. Ir jeigu pasirinksiame kitą vertinimo metodą, regioninė politika taps gerokai naudingesnė.“

Sanglaudos politikos ištakos

„Prieš man ateinant į Europos Komisiją 1985 m., joje buvo socialinis fondas, regioninis fondas ir žemės ūkio fondas,“ aiškina Delors. „Jie jau egzistavo. Vykstant derybas dėl narystės su Ispanija ir Portugalija, pietinės narės (iš 10 tuometinių ES narių) susirūpino dėl skirtingų plėtros lygių. Norėdami išspręsti iškeltas problemas, pasiūlėme Integruotą Viduržemio jūros programą (PIM). Tai buvo pirmasis koordinuoto regio-ninio bendradarbiavimo, kuriuo buvo stengiamasi išspręsti ekonomines ir socialines Viduržemio jūros regiono proble-mas, pavyzdys.“

„PIM sėkmė pateikė mintį apie koordinuotą veiklą arba „sin-tezę“, ir aš pasiūliau ekonominės bei socialinės „sanglaudos“ idėją, kuri realizavosi, sukūrus sanglaudos politiką. Buvo aki-vaizdu, kad bendra rinka negalėjo progresuoti be ekonomi-nės ir socialinės sanglaudos politikos. Tai tapo vienu iš kertinių akmenų, rengiant Bendrąjį aktą, kuris, mano nuo-mone, atgaivino Europą.“

Piliečių priartinimas

Delors tiki, kad sanglaudos politika yra būdas priartinti Europos projektą prie Europos piliečio ir išspręsti demokra-tijos deficito problemą.

Jis nurodo tūkstančius per sanglaudos politiką finansuojamų projektų, kurie yra akivaizdus įrodymas paprastiems žmo-nėms, kad ES dirba jiems. ▶▶

TRUMPA BIOGRAFIJA: JACQUES DELORS

1985–1995 m. Jacques Delors buvo Europos Komisijos prezi-dentas ir pirmasis žmogus, dirbęs šiame biure tris kadencijas.

Diplomuotas ekonomistas 1979–1981 m. dirbo Europos Parlamente ir buvo tapęs Ekonomikos ir pinigų reikalų komiteto pirmininku.

1981–1983 m., Prancūzijos prezidentu esant François Mitterrand, Delors ėjo Ekonomikos ir finansų ministro par-eigas, o 1983–1984 m. – Ekonomikos, finansų ir biudžeto ministro pareigas.

Būdamas Komisijos prezidentu jis padėjo pagrindą ES Bendrajai rinkai, kuri pradėjo veikti 1993 m. sausio mėn. Kartu su šia programa jis paskatino Europos regionams skirtos sanglaudos politikos kūrimą.

1996 m. Delors Paryžiuje įkūrė instituciją „Notre Europe“ ir iki šiol yra vienas iš jos prezidentų.

2010 m. Delors parėmė naują iniciatyvą „Spinelli Group“, kuri buvo pradėta, siekiant paskatinti Europos Sąjungos (ES) federalizavimą.

Regionų partnerystė

Jis ir toliau aistringai gina bei remia Komisijos iniciatyvos teisę ir jos svarbą vaidmenį, dirbant su regionais.

„Pradžioje norėjau tikros partnerystės tarp regionų ir Komisijos. Tai nėra, aiškina jis, regionų Europa, veikianti prieš valstybių narių Europą. Tai yra partnerystė tarp Komisijos ir regionų, per kurią Komisija gali kurti įvairius regiono plėtrą skatinančius įrankius ir tuo pačiu skleisti gerą praktiką.“

„Deja, – sako jis, – mes matome evoliuciją link didelės centralizacijos, kai valstybės narės atstovauja regionams. Tai nėra sanglaudos politika, kurią įsivaizdavau. Komisija, vykdydama programas ir vadovaudamasi savo tvirta patirtimi, turėtų žinoti, kaip įgyvendinti plėtrą. Komisija yra vienintelė institucija, kuri galvoja apie Europą kiekvieną dieną“, pabrėžia jis.

Delors mano, kad visose valstybėse įvykusi centralizacija regionų Europai reiškia žingsnį atgal. „Mūsų įsivaizduotoje partnerystėje visi mokėsi vieni iš kitų“, pabrėžia jis.

„Pradžioje norėjau tikros partnerystės tarp regionų ir Komisijos.“

Darbas ir švietimas

Delors seniai domisi švietimu. 1971 m. jis inicijavo Prancūzijos aukštesniojo mokslo įstatymą (la formation professionnelle continue – FPC), pagal kurį įmonės turėjo atidėti dalį pelno, kad suteiktų savo darbuotojams galimybių mokytis. 1993–1996 m. jis pirmininkavo UNESCO Dvidešimt pirmojo amžiaus švietimo komisijai, kurios paskutinė paskelbta ataskaita buvo: „Mokymasis: vidinis turtas“.

„NOTRE EUROPE“ – DELORS PROTO KŪRINYS

Paryžiuje veikiančią instituciją „Notre Europe“ įkūrė Jacques Delors, kurio darbą ir politikos rekomendacijas įkvepia jo mąstymas.

Neseniai ši institucija išleido Marjorie Jouen parengtą ataskaitą apie būsimą sanglaudos politiką: „The “Cohesion Pact”: Weathering the Crisis“ (prancūzų ir anglų k.).

Ataskaitoje stengiamasi įrodyti, kad:

Mes turime sukurti sąlygas perėjimui prie „pažangios, žalios ir integracinės plėtros modelio“, kuris propaguojamas strategijoje „Europa 2020“, ir vertinti sanglaudos politiką kaip socialinio progreso ir gerovės priemonę, kuriai gali būti taikomi nauji tinkamumo kriterijai.

Turime iš naujo sukurti demokratinę sąsają tarp Europos piliečių ir Sąjungos – pasirūpinti, kad Europos fondų rezultatai jiems būtų apčiuopiami, ir labiau pasikliauti „bendruomenės valdoma vietine plėtra“.

Būsima sanglaudos politika taip pat bus patikimesnė, jei bus supaprastintos procedūros, kaip įmanoma užtikrinant, kad Europos fondų lėšos būtų pasiekiamos smulkiems vietos projektų iniciatoriams.

▶ SUŽINOKITE DAUGIAU

<http://notre-europe.eu/>

<http://www.notre-europe.eu/en/axes/>

[competition-cooperation-solidarity/works/publication/the-cohesion-pact-weathering-the-crisis/](http://www.notre-europe.eu/en/axes/competition-cooperation-solidarity/works/publication/the-cohesion-pact-weathering-the-crisis/)

Vienas didžiausių jo pasiekimų – studentų mobilumo programos ERASMUS paleidimas. „Aš asmeniškai esu labai patenkintas, kad prastūmiau ERASMUS projektą. Tai dar kartą įrodo Komisijos svarbą, vykdant tinkamą iniciatyvą. Be jos ERASMUS programa niekada nebūtų realizuota. Ši Komisijos iniciatyvos teisė turi būti išsaugota,“ pabrėžia jis.

„Tačiau vyriausybėms neužtenka tik kalbėti apie švietimą. Jos taip pat turi kurti darbo vietas. Mums reikia ekonomikos, kuri galėtų kurti kokybiškesnes darbo vietas ir švietimą. Šie du dalykai eina greta. Tai nėra tas atvejis, kai aukštesnį išsilavinimą gavę žmonės turi galimybę rasti darbą.“

Užmirštas jaunimo nedarbas

Delors mano, kad pastaruosius 20 metų Europos jaunimo interesai buvo ignoruojami. „Baltojoje knygoje apie augimą ir konkurencingumą, kurią pasiūliau 1993 m., rašiau, kad mes, suaugusiųjų karta, turime polinkį spręsti savo problemas patys, neatsižvelgdami į jaunąją kartą. Didindami skola, nespręsdami gerovės problemų, ignoruodami švietimo sistemos silpnąsias vietas užkrovėme savo jauniems žmonėms milžinišką našta – neteisingą našta. Jie už tai moka šiandien.“

Miesto ir kaimo aplinka

Delors pažymi, kad nors MVĮ ekonominė svarba turėtų būti pakankamai vertinama, tai yra tik vienas iš daugelio ekonomikos veiksnių. „Mes nesame tam tikrame ekonominio ciklo taške, kuriame turėtume orientuotis į vienus veiksnius, pamiršdami kitus. Mūsų politika turėtų rūpintis žemės ūkiu, gamtos išteklių valdymu, miškais (apie kuriuos daug nešnekame), teritorine pusiausvyra ir kūrybiniu pramonės bei paslaugų pajėgumu. Norint, kad politika atsirastų ir būtų sėkminga, maksimali iniciatyva turėtų būti leidžiama bet kuriame sektoriuje.“

Buvęs EK prezidentas pabrėžia, kad Europa yra visų paveldas, todėl regioninė politika taip pat turėtų rūpėti kiekvienam. „Europos visuomenė yra ne tik pusiausvyra tarp visuomenės ir individo, bet ir pusiausvyra tarp miestų judėjimo, kaimo gyvenimo ir gamtos. Tai – mūsų paveldas,“ teigia jis.

„Visuomenėje yra svarbus fenomenas, apie kurį mažai kalbama, – kaimiškumas,“ sako jis. „Mes turime šalių, kuriose 80 procentų teritorijos sudaro miestai. Todėl kaimiškumas yra svarbus elementas, kuris turi būti saugomas ir plėtojamas. Nes būtent čia labiausiai pastebima nelygybė. Tuo tarpu ten gyvenantys žmonės gali geriausiai pasirūpinti gamtos paveldu.“

„ Turėtume kurti įvairovę pagrįstą Europos Sąjungą su maksimalia iš apačios ateinančia iniciatyva. “

Plėtra „iš apačios į viršų“

Nors tokios institucijos kaip Regionų komitetai, yra naudingi, jie nepakeičia tų, kurių reikia vykdant plėtrą „iš apačios į viršų“, aiškina Delors. „Vykstant makroekonomikos plėtrai, vietiniai ekonomikos dalyviai turi sugebėti save mobilizuoti. Pavyzdžiui, Prancūzijoje dalyvauju susitikimuose, kuriuose aptariama vietinė mobilizacija. Mes turime Prancūzijos ūkininkų įkurtą organizaciją „Sol et Civilisation“, kurios tikslas – nagrinėti kitų Europos šalių patirtį ir skleisti sukauptas žinias vietoje.“

„Aš manau, kad kiekvienas pilietis turėtų turėti galimybę kontroliuoti savo likimą pasinaudodamas socialine ekonomika ir tuo pačiu metu gerbti Europos įvairovę bei jos tapatybę. Turėtume kurti įvairovę pagrįstą Europos sąjungą su maksimalia iš apačios ateinančia iniciatyva.“

► FINANSINIŲ PRIEMONIŲ NAUDOJIMAS REGIONINEI POLITIKAI PAREMTI

Kitos daugiamečių finansinės programos „Strategijos „Europa 2020“ biudžetas“ pagrindinis tikslas – išnaudoti papildomas investicijas, kad būtų įgyvendinti Europos politikos tikslai, geriau panaudojant pažangias finansines priemones. Žurnale „Panorama“ apžvelgiama regioninės politikos finansinių priemonių pridėtinė vertė ir aprašoma, kaip Komisija integruoja jas į savo siūlymus po 2013 m.

Tinkamomis aplinkybėmis ir tinkamu būdu naudojamos finansinės priemonės gali vaidinti svarbų vaidmenį, didinant vykdomos regioninės politikos efektyvumą ir veiksmingumą, nes tai yra aiškus prioritetas dabartiniame ekonomikos ir finansų kontekste.

Finansinės priemonės yra alternatyvus būdas viešojo sektoriaus ištekliams pateikti, kad būtų efektyviau įgyvendinami politikos tikslai, pritraukiant komercinius projektus ir veikėjus bei skatinant privataus sektoriaus kapitalo dalyvavimą. Jos būna įvairių formų, pvz., paskolos, paskolų garantijos, akcijos, rizikos kapitalas ir smulkusis finansavimas. Visos jos yra atnaujinamojo pobūdžio. Tai reiškia, kad pradinės lėšos gali būti naudojamos kelis kartus per įvairius atnaujinimo ciklus, pvz.:

PASKOLA
 ▼
1 GAVĖJAS
 ▼
GRAŽINAMA PASKOLA (+ PALŪKANOS)
 ▼
NAUJA PASKOLA 2 GAVĖJUI

Finansinės priemonės gali sukurti didesnę pridėtinę vertę, nes turi galimybę pritraukti papildomą finansavimą ir sutelkti papildomas skirtingų partnerių (įskaitant Europos investicijų banką (EIB) ir privatų sektorių) žinias bei patirtį. Atlygintinos paramos teikimas taip pat gali padidinti lėšų gavėjų našumą – pagerinti projektų kokybę ir atsiskaitymo tvarką.

Įvertinus ERPF teikiamų lengvatinių paskolų poveikį Šiaurės Italijoje paaiškėjo, kad 1 lengvatinės paskolos euras pritraukia 4,5 euro iš privačių investicijų. Tuo tarpu kontrolinėje grupėje panašioms įmonėms suteikiant dotacijas kapitalui, reikšmingo finansinio svorto nebuvo. Be to, kaina už darbą lengvatinių paskolų atveju buvo tik 30 000 eurų, o dotacijų atveju – 64 000 eurų.

Finansinės priemonės – dabartinė patirtis

Nuo 1994 iki 1999 m. finansinės priemonės pagal regioninę politiką buvo teikiamos ribotai, ypač mažoms ir vidutinio dydžio įmonėms (MVĮ). 2007-2013 m. laikotarpiu finansinių priemonių naudojimas išplito, o jų taikymo sritis apėmė paramą MVĮ, tvarią miestų plėtrą ir energijos vartojimo efektyvumą.

Naujausi turimi duomenys rodo, kad maždaug 5% ERPF paskirstomų lėšų 2007-2013 m. programos įgyvendinimo laikotarpiu buvo suteikta finansinėms priemonėms iki 2011 m. pabaigos, o tai iš viso yra beveik 500 fondų. 25 valstybės narės ir viena tarpvalstybinė programa naudoja dviem arba keliais įmonėms taikomais fondais, mažiausiai septynios valstybės narės naudoja fondais, skirtais miestų plėtrai, o penkios valstybės narės fondus išskirtinai paskyrė su atsinaujinančia energija ir energijos vartojimo efektyvumu susijusiai veiklai. Yra įvykdyta daugiau nei 20 000 verslo investicijų.

Fondai paskirstomi ir nacionaliniu, ir regioniniu lygiu. Kai kurie iš jų yra autonominiai, kiti – kontroliuojantieji. Dauguma finansinių priemonių yra paskolų fondai. Po jų, pagal paskirstytų lėšų skaičių ir išteklius, seka akcijų ir garantijų fondai. Šie fondai pritraukia kitus išteklius iš nacionalinių ar regioninių biudžetų, bankų bei kitų investuotojų. Naujausi duomenys rodo, kad kiekvienas viešųjų išteklių euras padidino paskolų svertą nuo vieno iki dviejų eurų, investavimo į akcijas svertą – nuo vieno iki trijų eurų ir garantijų paskolų svertą – nuo vieno iki aštuonių eurų. ▶▶

Pradžios data:
2010 m.
Fondo dydis:
EUR 155 000 000
ES įnašas:
EUR 53 000 000

►PARAMA ĮMONĖMS Verslo finansavimas iš Šiaurės Rytų fondų (JK)

Šis kontroliuojantis fondas, kurį valdo „North East Finance (Holdco) Limited“, veikia nuo 2010 m. ir apima septynis specialiuosius fondus, teikiančius įvairias paskolas, investicijas į akcijas Anglijos šiaurės rytų pradedantiesiems verslininkams ir MVĮ. Nuo 2012 m. liepos 1 d. iš specialiųjų fondų investuota 58 mln. eurų ir 412 įvairių MVĮ paremta 20,5 mln. eurų iš šiaurės rytų Anglijos konkurencingumo programos. Dar buvo pritraukta 77 mln. eurų (73 mln. eurų iš privačių asmenų), o tai reiškia, kad iš viso šiaurės rytų įmonės gavo 135 mln. eurų. Šios investicijos leido sukurti 532 naujas darbo vietas ir išsaugoti 1 180 esamų darbo vietų.

►SUŽINOKITE DAUGIAU
<http://www.northeastfinance.org/>

►ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMAS „KredEx“ (Estija)

„KredEx“ veikia kaip kontroliuojantis fondas, kuris pasirenka finansinius tarpininkus, teikiančius paskolas būsto renovacijai, susijusiai su energijos vartojimo efektyvumo priemonėmis. Palyginti su įprastomis rinkos sąlygomis, šios paskolos siūlo palankius palūkanų kursus (3,8-4,7% fiksuotąsias palūkanas 10 metų, o ne įprastas 7-10% fiksuotąsias ar kintamąsias palūkanas 5 metams), terminus (iki 20 metų vietoje maždaug 12 metų) ir sutarties mokesčius (0,5-0,75% nuo paskolos sumos, o ne 1% nuo paskolos sumos). Iki vieno projekto pabaigos 2011 m. renovuota 391 pastatas, turintis 14 680 butų, suteikta 34,3 mln. eurų paskolų, tikimasi vidutiniškai sutaupyti 36% energijos.

►SUŽINOKITE DAUGIAU
<https://www.swedbank.ee/business>
<http://www.kredex.ee/>

Pradžios data:
2009 m. birželis
Fondo dydis:
EUR 49 000 000
ES įnašas:
EUR 17 000 000

Pradžios data:
2008 m.
Fondo dydis:
EUR 993 000
ES įnašas:
EUR 340 000

►MIKROKREDITAS Mikrofinansų institutas (Rytų ir Vidurio Švedija)

2008 m. sukurta iniciatyva daugiausia dėmesio skiria imigrantų moterų finansavimo pasiekiamumui gerinti, nes jos dažnai susiduria su sunkumais įgydamos kapitalą nuosavo verslo pradžiai. Iš pradžių projektas „Mikrofinansavimo institutas, skirtas užimtumui, ekonominei ir socialinei integracijai didinti“, turėjęs baigtis 2011 m., tapo įmone, skolinančia lėšas ir padedančia nugalėti šias kliūtis. Iki šiol Mikrofinansavimo institutas parėmė verslininkes, kurios įkūrė 43 mikroįmones ir sukūrė 48 darbo vietas. Vienas iš pavyzdžių – Kholoud Yamami, kuri 2004 m. atvykusi iš Jordanijos gavo paramą nuosavai arabiškų sausinių kepimo įmonei įkurti. Dabar ši įmonė tiekia produkciją penkiems prekybos centrams. Projektas buvo 2010 m. „RegioStars“ nugalėtojas kategorijoje „Miestas – žvaigždė“ – miesto sričių imigrantų ir socialiai atskirtų grupių integracija.

►SUŽINOKITE DAUGIAU
<http://www.mikrofinansiering.se/>

▶▶ Įgyvendinimo parama 2007-2013 m.

Skatindama finansinių priemonių naudojimą ir norėdama padėti MVĮ bei labai mažoms įmonėms gauti tvarios miestų plėtros finansavimą ir investicijas, Komisija kartu su EIB grupe parengė tris bendras iniciatyvas: MVĮ skirtą JEREMIE, smulkiąjam finansavimui skirtą JASMINE ir kartu su Europos Tarybos vystymo banku – miestų plėtrai skirtą JESSICA.

Suteikus paramą susidomėjusioms vadovujančioms institucijoms, buvo atlikta 110 galimybių, teminių studijų bei skirtumo analizių. Be to, 2009 m. pristatytos ryšių platformos JEREMIE ir JESSICA rėmė žinių ir gerosios praktikos mainus tarp Komisijos, vadovujančiųjų institucijų ir kitų akcininkų.

Iki šiol institucijų vertinimu ir specializuotais mokymais bei JASMINE techninės pagalbos priemonės teikiamomis verslo plėtros paslaugomis pasinaudojo 55 mikrokreditų teikimo bendrovės iš 16 ES valstybių narių. Papildydama Priemonės atliktą darbą ir siekdama skatinti geriausią praktiką mažų paskolų srityje, 2011 m. gruodžio mėn. Komisija išleido Europos gero elgesio kodeksą, skirtą mikrokreditų teikimui.

Įgyta patirtis

Finansinių priemonių įgyvendinimas per regioninę politiką praktikoje išskėlė keletą iššūkių. Juos pabrėžė ne tik tiesiogiai dalyvaujantys priemonių įgyvendinime (Komisija, valstybės narės, vadovujančios institucijos, EIB grupė), bet ir Europos Audito Rūmai bei Europos parlamentas:

- teisinių pakeitimų ir rekomendacijų poreikis, siekiant paaiškinti finansinių priemonių, kurių naudojimas struktūrinių fondų programose išplito 2007-2013 m., taikymo sritį ir taisykles;
- kai kuriais atvejais ribota pagrindinių finansinių priemonių dalyvių praktinė patirtis;
- pasiūlos ir paklausos suderinimo problemos, dėl kurių kartais paskirstoma per daug lėšų, vėluoja lėšų perdavimas MVĮ arba lėšos investuojamos;
- privataus sektoriaus tikslų – didinti investicijų finansinę grąžą – derinimas su regioninės politikos tikslais – skatinti ekonomikos augimą ir darbo vietų skaičiaus didėjimą konkrečiose valstybės narėse ir regionuose.

▶ EUROPOS GERO ELGESIO KODEKSAS, SKIRTAS MIKROKREDITAMS TEIKTI

Ši ataskaita prieinama
BG, DE, EL, EN, ES, FI,
FR, HU, IT, NL, PL, PT,
RO, SK, SV.

▶ JASMINE

Bendri veiksmai, siekiant paremti mikrofinansavimo institucijas Europoje: Europos Komisijos, Europos investicijų banko (EIB) ir Europos investicijų fondo (EIF) sukurta iniciatyva. Teikia paramą mikrokreditų teikėjams ir mikrofinansų institucijoms už patobulintą prieigą prie mikrokreditų ES.

▶ JEREMIE

Bendri Europos ištekliai, skirti mažoms ir vidutinio dydžio įmonėms: Europos Komisijos ir EIF sukurta iniciatyva. Skatina finansinių priemonių naudojimą, kad MVĮ galėtų lengviau pasinaudoti Struktūrinių fondų teikiamu finansavimu.

▶ JESSICA

Bendra Europos parama tvarioms investicijoms į miestų teritorijas: Europos Komisijos, EIB ir Europos Tarybos Vystymo banko sukurta iniciatyva, kurios tikslas – skatinti finansinių priemonių naudojimą, vykdant tvarią miestų plėtrą.

▶ SUŽINOKITE DAUGIAU

http://ec.europa.eu/regional_policy/thefunds/instruments/index_lt.cfm

Pradžios data:
2010 m. rugsėjis
Fondo dydis:
EUR 69 800 000
ES įnašas:
EUR 53 400 000

Verslo inkubatorius
Poznanėje (Didžioji Lenkija)

Vaizdas pagrįstas architektūrine koncepcija;
pastatas vis dar kuriamas.

Kultūros Garisonas Gdanske
(Pamarys)

Pamario regiono veiklos sutartis pasirašyta 2011 m. spalį ir nuo tada fondui buvo pateiktos devynios paraiškos dėl bendros 43,5 mln. eurų sumos bei pasirašyta viena 4,5 mln. eurų vertės investavimo sutartis (tik ką patvirtintas dar vienas maždaug 5,5 mln. eurų vertės projektas, netrukus bus pasirašyta investavimo sutartis).

► **SUŽINOKITE DAUGIAU**
<http://www.bgk.com.pl/jessica>

► TVARI MIESTŲ PLĖTRA

Miesto plėtros fondai Didžiosios Lenkijos ir Pamario regionuose (Lenkija)

„Bank Gospodarstwa Krajowego“, vienintelis 100% valstybei priklausantis bankas Lenkijoje, veikia kaip dviejų regionų – Didžiosios Lenkijos ir Pamario – miesto plėtros fondas.

Didžiosios Lenkijos MPF (miesto plėtros fondas) orientuojasi į verslo aplinkos atgaivinimą ir palaikymą. Nuo veiklos sutarties pasirašymo 2010 m. fondui buvo pateikti 26 paskolų prašymai dėl bendros 59 mln. eurų sumos ir pasirašytos 6 investavimo sutartys dėl bendros 23,2 mln. eurų sumos (tik ką patvirtintas dar vienas maždaug 1,5 mln. eurų vertės projektas, netrukus bus pasirašyta investavimo sutartis). Palaikomi projektai skirti seniems ir istoriniams pastatams, kurie naudojami kaip *inter alia* verslo inkubatoriai ir kultūros centrai, renovuoti.

Pradžios data:
2011 m. spalį
Fondo dydis:
EUR 37 200 000
ES įnašas:
EUR 32 200 000

Kultūros Garisonas Gdanske (Pamarys)

Pasiūlymai 2014-2020 m. – būsimi patobulinimai

Atsižvelgdama į šią patirtį, Komisija pateikė pasiūlymus 2014–2020 m., kad pristatytų aiškesnę ir stabilesnę pagal sanglaudos ir regioninę politiką įgyvendinamų finansinių priemonių reglamentavimo sistemą.

Finansinis reglamentas nustato bendras ES finansinių priemonių naudojimo visose politikos srityse, kurios finansuojamos iš ES biudžeto, taisykles ir siekia sukurti standartizuotas ES akcijų ir skolų priemonių naudojimo taisykles. Sanglaudos ir regioninė politika ir toliau turės savo taisykles, tačiau jos būtų sudarytos taip, kad užtikrintų maksimalų nuoseklumą ir sinergiją su taisyklėmis, taikomomis pagal kitas politikos sritis įgyvendinamoms finansinėms priemonėms.

Taisyklės taip pat turėtų numatyti didesnę pagal sanglaudos politiką įgyvendinamų finansinių priemonių efektyvumą. Todėl buvo panaikinti konkrečiuose sektoriuose taikomų finansinių priemonių naudojimo apribojimai. Kuriant finansines priemones, reikės atlikti išankstinius vertinimus, kad būtų nustatytos rinkos nesėkmės ir kiek įmanoma optimalios investicinės situacijos.

Siekiant palengvinti naudojamasi finansinėmis priemonėmis, visoms valstybėms narėms ir valdančioms institucijoms buvo pasiūlyti trys priemonių įgyvendinimo būdai:

- finansinių priemonių indėlis nustatomas ES lygiu, pagal kurį bus apibrėžiamas tikslinis indėlių panaudojimas regionų investicijose ir pagal veiklos programas vykdomuose veiksmuose;
- standartizuotos finansinės priemonės nustatomos nacionaliniu/regioniniu lygiu (arba „standartiniai“ produktai), kurioms taikomos sąlygos yra iš anksto apibrėžtos įgyvendinimo akte;
- esamos arba naujai sukurtos finansinės priemonės nustatomos nacionaliniu arba regioniniu lygiu.

Galiausiai, pasiūlymuose pateiktos aiškesnės finansų valdymo taisyklės, įskaitant artimesnio ryšio tarp finansinėms priemonėms naudojamų išteklių ir realios ekonomikos investicijų užtikrinimo priemones, greitesnį lėšų išmokėjimą galutiniams gavėjams, lankstesnius būdus, norint apeiti sunkumus, su kuriais susiduria nacionalines išmokas skiriančios nacionalinės institucijos, perimtas nuostatas, kad būtų užtikrintas gražintų išteklių pakartotinas naudojimas, lygiagrečiai įgyvendinant sanglaudos politikos tikslus, ir ataskaitų teikimo, monitoringo bei vertinimo nuostatų stiprinimą.

Šie pasiūlymai dabar svarstomi Europos lygiu. Galutinis rezultatas bus nuoseklesnis taisyklių rinkinys, kuris padės veiksmingiau ir efektyviau naudoti finansines priemones ir 2014–2020 m. labiau sustiprinti sanglaudos politiką.

Tolesni veiksmai

Kaip ir kitos bendrųjų nuostatų reglamento nuostatos, finansinių priemonių nuostatos artimiausius mėnesius bus svarstomos vykstančiose diskusijose su Europos taryba ir Europos parlamentu. Jų tikslas – parengti visą reglamentų, deleguotų ir įgyvendinimo aktų paketą iki 2013 m. vidurio, kad 2014–2020 m. programos būtų pradėtos įgyvendinti laiku.

Planuojant finansinių priemonių naudojimo metodus, svarbu įvertinti dabartinio laikotarpio patirtį. 2012 m. spalio mėn. Komisija, rengdama metinę įgyvendinimo ataskaitą apie struktūrinių fondų programų įgyvendinimą, pateiks ataskaitą, kurioje bus glaustai apibendrinta iš valstybių narių gauta informacija apie finansines priemones. Be to, spalio/lapkričio mėn. Regioninės politikos direktorato išorinio vertinimo tinklas paskelbs ataskaitą apie finansinių priemonių naudojimą 2007–2013 m. struktūrinių fondų programose.

Komisija siekia užtikrinti optimalią programą, kad būtų įgyvendintos iniciatyvos, numatytos praėjusių metų programoje „Strategijos „Europa 2020“ biudžetas“. Finansinių priemonių naudojimas per sanglaudos ir regioninę politiką turėtų padėti „... didinti ES biudžeto įtaką, kad būtų vykdoma daugiau strateginių investicijų ir taip didinamas ES augimo potencialas... ir... prisidėti prie bendros krizę išgyvenusių finansinių rinkų plėtros.“

▶ SAVO ŽODŽIAIS

SANGLAUDOS POLITIKOS NACIONALINĖ IR REGIONINĖS PERSPEKTYVOS

Europos Sąjungą sudaro daugiau kaip 270 regionų 27 šalyse, kurių kiekvienas pasižymi specifine ekonomikos ir kultūros istorija ir turi savo poreikių. Svarbu, kad įvairių lygių politikos kūrėjai, administratoriai ir pareigūnai žinotų tikrąją sanglaudos politikos įtaką paprastiesiems žmonėms.

„Panorama“
dėkinga
už jūsų indėlį!

Tai vienintelė priežastis, dėl kurios **Panorama** kviečia pasisakyti pagrindinius sanglaudos politikos „klientus“ nacionaliniu ir regioniniu lygiu, kad jų „balsas būtų išgirstas“, ir pateikti atsiliepimus apie Europos politikos veiksmus, apie dabartinius pasiekimus ir sėkmę arba pateikti įžvalgų

apie pasirengimą kitam programos įgyvendinimo laikotarpiui. **Panorama dėkinga už jūsų indėlį, padėsiantį rengti kitus leidimus.**

▶ regio-panorama@ec.europa.eu

Šiame leidime Panorama pateikia atsiliepimų iš penkių valstybių narių ir regionų, pasidalijusių savo mintimis apie tai, kokią įtaką sanglaudos politika daro jų teritorijai ir piliečiams. Communauté urbaine de Bordeaux komentuoja Komisijos pasiūlymus 2014-2020 m. sanglaudos politikai, o Pamario regionas orientuojasi į 2007-2013 m. laikotarpio rezultatus. Tuo pat metu Danijos, Lenkijos ir Valonų regionas galvoja apie ateitį ir rengiasi kitam programavimo laikotarpiui.

▶ LENKIJA

▶ LENKIJA PASIRENGUSI TOLIAU SĖKMINGAI INVESTUOTI

Iki 2012 m. vidurio neliko abejonių, kad Lenkija sugeba efektyviai panaudoti sanglaudos fondo lėšas: dėl daugiau nei trijų ketvirčių paskirstytų lėšų sudarytos sutartys su naudos gavėjais ir Europos Komisijos mokėjimų lygis jau viršijo ES vidurkį.

Sanglaudos politikos investicijų galima aptikti visur: nauji ir atnaujinti keliai, geležinkelio jungtis su Varšuvos oro uostu, nuotekų tvarkymo gamyklos, energiją taupantys atnaujinti pastatai, modernūs kultūros centrai – visa tai prisidėjo prie besikeičiančio šalies vaizdo. Mokymai ir verslumą skatinančios priemonės padėjo žmonėms ir įmonėms rasti savo vietą rinkoje. Visų šių investicijų derinys turėjo įtakos augimui ir darbo vietų kūrimui: numatoma, kad 2011 m. BVP augimas bus 0,8% didesnis nei būtų buvęs negavus sanglaudos politikos investicijų. Iki 2011 m. ES fondai prisidėjo prie užimtumo augimo iki 3%, o tai yra papildomai vienas milijonas dirbančių žmonių. Tačiau taip pat svarbu ir tai, kad ES fondų lėšų panaudojimas turėjo teigiamos įtakos administravimo

kultūrai daugelyje centrinių ir regioninių susijusių institucijų. Strateginio požiūrio susiformavimas ir efektyvios valdymo struktūros, geresnis aplinkos apsaugos procedūrų valdymas, decentralizacija, suteikianti daugiau galios regionams – tai tik keli šios netiesioginės naudos pavyzdžiai.

Jau prasidėjo pasirengimas 2014-2020 m. sanglaudos politikos programai – institucijos ir partneriai puikiai supranta, kad būsimų fondų lėšų panaudojimo sėkmė priklausys nuo gero pasirengimo. Procesą, kuris neapsiriboja ES fondų lėšų panaudojimo planavimu, koordinuoja Regioninės plėtros ministerija. Viena iš pirmųjų gairių buvo 2010 m. nacionalinės regioninės plėtros strategijos parengimas, tada – ilgalaikių ir vidutinių nacionalinių plėtros strategijų parengimas kartu su aštuoniomis integruotomis visų sektorių strategijomis, susijusiomis su pagrindiniais prioritetais, įskaitant novatorišką ir efektyvią ekonomiką, žmogiškąjį kapitalą, energetinę saugą ir aplinkos apsaugą. Diskusijos apie 2014-2020 m. ES fondus išeities taškas yra ne tik atotrūkis, bet

Kelcų prekybos mugės infrastruktūros modernizavimas ir išplėtimas | Tarptautinį parodų ir suvažiavimų centrą

ir potencialas, kurį reikia išnaudoti, bei efektyviausia paramos apimtis ir forma. Norėdama rasti teisingus atsakymus, Regioninės plėtros ministerija organizuoja ekspertų debatus įvairiomis būsimos sanglaudos politikos tikslų temomis ir susitikimus su pagrindiniais veikėjais, pvz., ministerijų, miestų, regionų ir įmonių atstovais, socialiniais ir ekonominiais partneriais, įskaitant skirtąsias Nacionalinio teritorinio forumo sesijas.

Per Briuselyje vykusias derybas Lenkija parėmė siūlymą didinti būsimos sanglaudos politikos efektyvumą susiejant ją su tikslinėmis ex-ante įgyvendinimo sąlygomis. Jau pirmoje

2012 m. pusėje Regioninės plėtros ministerija pradeda koordinuoti pažangos vykdant įvairias sąlygas ir kriterijus, svarbius norint sėkmingai panaudoti būsimas ES fondų lėšas, vertinimo procesą. Bendradarbiaujant su atitinkamomis ministerijomis ir institucijomis, derinami ir įgyvendinami tam tikroms probleminėms sritims skirti veiksmų planai, kad nuo 2014 m. pradžios būtų užtikrintas sklandus naujų programų įgyvendinimas.

Przemysław Kalinka

*Struktūrinės politikos koordinavimo departamentas,
Regioninės plėtros ministerija*

► DANIJA

► STRUKTŪRINIŲ FONDŲ PARAMA DANIŠKAI

TEMATINIS SUSITELKIMAS IR REZULTATŲ AKCENTAVIMAS

2007-2013 m. Danijai iš viso bus suteikta maždaug 500 milijonų eurų – pusė iš Europos regioninės plėtros fondo ir pusė – iš Europos socialinio fondo. Tai reiškia, kad Europos Sąjungoje Danija gauna mažiausią sumą vienam gyventojui. Nuo 2007 m. iniciatyvų tikslas buvo augimas ir užimtumas, paremtas šešiomis regioninėmis verslo plėtros strategijomis, atitinkančiomis vietinius iššūkius. Nuo 2007 m. pradžios iki 2011 m. pabaigos struktūrinių fondų iniciatyvos turėjo poveikį daugiau nei 11 000 įmonių ir daugiau nei 33 000 žmonių. Apskritai kalbant, programų tikslų įgyvendinimas vyksta puikiai.

Danijos verslo institucija – tai institucija, valdanti dvi nacionalines programas, skirtas regioniniam konkurencingumui ir užimtumui didinti: regioninio fondo programą „Inovacijos ir žinios“ ir socialinio fondo programą „Daugiau ir geresnių darbų“. Šiuo laikotarpiu daugiausia dėmesio skiriama Lisabonos strategijai. Vertinimai parodė, kad programų įgyvendinimas yra sėkmingai susietas su regioninio, nacionalinio ir ES lygio strategijomis (remiančiomis Lisabonos strategijos tikslus). Sutelkdama dėmesį į strategijos „Europa 2020“ (2014-2020 m.) tikslus, Danija tikisi, kad galės panaudoti sukauptą patirtį, įgytą įgyvendinant Lisabonos strategiją ir vietines iniciatyvas.

Dabartinis iniciatyvų tikslas – daryti poveikį verslo aplinkai naudojant abiem programoms taikomą strateginę programą, kad būtų užtikrintas dėmesys inovacijoms, verslumui, naujoms technologijoms ar žmogiškiesiems ištekliams. Tai atspindi tematinį susitelkimą, kuris nėra nukreiptas į konkrečias pramonės šakas ar grupes.

Buvo įrodyta, kad Danijos programų strateginis dėmesys yra patikimas, pvz., finansinės krizės atžvilgiu. Danija nori išlaikyti šį tematinį susitelkimą, o danai norėtų eiti dar toliau nei numatyta dabar. Jei iniciatyvas reikia sutelkti ir tose srityse, kur nustatytas didžiausias poreikis, šaliai gavėjai, turinčiai nedaug mažų programų, gali būti sunku panaudoti iš anksto nustatytiems tikslams paskirtų fondų lėšas.

Danijos projektai remia partnerystės plėtrą. Tiesioginės dotacijos investuojant į atskiras įmones pasitaiko retai.

Tipinis regioninio fondo projektas yra Aalborgo universiteto tarptautinis inovacijų centras Įmonių tinkle yra sukaupta visų įmonių kompetencija, kad įmonės galėtų tobulėti kurdamos naujus verslo modelius, kuriuos būtų sunku nukopijuoti. Pvz., viena iš įmonių sukūrė žvalgybos tikslams skirtą patobulintą, autonominį sraigatasparnį (droną).

Dėl į programas sutelkto dėmesio Danijos verslo institucija kartu su Danijos statistikos įstaiga daug nuveikė kurdamą įrašais pagrįstą ir iniciatyvų poveikį stebinčią efektyvumo matavimo sistemą. Taip iš dalies patenkinami didesni likusių ES šalių lūkesčiai dokumentuoti iniciatyvų poveikį. Didelis Danijos ir ES prioritetas – rezultatų akcentavimas, į visus Danijos projektus reikalaujama įtraukti efektyvumo vertinimą. Keletas svarbių veiksnių – tai steigimo koeficientas, novatoriškų įmonių dalis ir augančio sektoriaus verslininkų skaičius.

Remiantis nuo 2007 m. sukaupta patirtimi, dabar tikimasi, kad augimas, verslo plėtra ir užimtumas, vietinės iniciatyvos, partnerystė, tematinis susitelkimas ir rezultatų akcentavimas turėtų būti ir 2014–2020 m. iniciatyvų pagrindiniai tikslai – norime pabandyti viską padaryti šiek tiek geriau.

Preben Gregersen

*Regioninės politikos direktorius,
Danijos verslo institucija*

Patobulintas, autonominis sraigatasparnis

▶ BELGIJA

▶ VALONŲ REGIONAS LAUKIA 2014–2020 M. PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO LAIKOTARPIO

Valonų regionas įgyvendina dvi 2007–2013 m. programos įgyvendinimo laikotarpio Europos regioninės plėtros fondo (ERPF) finansuojamas veiklos programas.

Pirmoji apima Hainaut provinciją, kuriai taikomas konvergencijos tikslas, o antroji – likusią Valonų regiono dalį, kuriai taikomas regionų konkurencingumo ir užimtumo tikslas. Beveik 1,79 eurų vertės valstybės dotacijos yra finansavimas, kuriuo siekiama skatinti verslo ir darbo vietų kūrimą, remti mokslinius tyrimus, inovacijas ir profesinius mokymus bei padaryti regioną patrauklesnį. Pastarasis siekis įgyvendinamas,

vykdant miestų atnaujinimo projektus, atstatant ir sutvarkant apleistas vietas bei patobulinant infrastruktūras verslui į regioną pritraukti.

Nuo projektų, kurie prasidėjo prieš penkis metus, pradžios Valonų regione buvo sukurta daugiau nei 9 600 naujų darbo vietų ir įsteigtos 863 naujos įmonės, o tobulinimo darbai buvo atlikti 29 miestų centruose ir 22 verslo ir pramoniniuose objektuose. Regionas džiaugiasi remiamais moksliniais tyrimais 494 įmonėse ir 22 tarptautiniu mastu pripažintuose centruose.

Valonų regionas tikisi gauti didžiausios naudos iš šių rezultatų 2014–2020 m. programos įgyvendinimo laikotarpiu, todėl laukia jo pradžios.

Mes siekiame, kad visos derybos įvyktų sklandžiai ir naujas programos įgyvendinimo laikotarpis iš tiesų galėtų prasidėti 2014 m. sausio 1 d. Nuo vasaros pradžios su mokslo ekspertu rengiame partnerystės sutartį bei veiklos programas, kurios, žinoma, bus susietos su strategijos „Europa 2020“ tikslais (MVJ, MPT, anglies dioksido pėdsakas), neužmirštant didžiausių miestų centrų svarbaus vaidmens ekonomikos plėtroje. Visus dokumentus planuojame pateikti Europos Komisijai per pirmąjį 2013 m. pusmetį, kad jie būtų laiku parengti svarbiai datai. Pirmąjį kvietimą teikti pasiūlymus planuojame paleisti iš karto po to, kai bus užbaigti programos įgyvendinimo laikotarpio dokumentai.

Mažų iššūkių nebūna, tačiau esu įsitikinęs, kad mes juos įveiksime artimai bendradarbiaudami su Regioninės politikos direktoratu.

Jean Janss

*Struktūrinių fondų koordinavimo
departamento generalinis inspektorius,
Valonų regiono viešosios tarnybos*

▶ LENKIJA

▶ ES PARAMA LENKIJOS MOKSLUI TECHNOLOGIJOS PARKAI PAMARIO REGIONE

Jau praėjo aštuoneri metai, kai Lenkija prisijungė prie Europos Sąjungos, ir, be abejonės, ši narystė ir galimybė naudotis ES fondais turėjo didelės įtakos Pamario regiono plėtrai. Dėl finansinės paramos, gautos laikotarpiu iki priėmimo, ir vėlesnės 2007–2013 m. paramos Pamario regiono plėtra vyksta dinamiškai ir visa bendruomenė gali džiaugtis šių teigiamų pokyčių įtaka.

Pamario regione daugiausia dėmesio skiriama investicijoms į mokslo ir technologijų parkus, inkubatorius ir branduolius (angl. cluster) ir jų plėtros perspektyvas. Pirmasis technologijų parkas Pamario regione – Pomeranijos mokslo ir technologijų parkas – buvo įsteigtas Gdynėje 2001 m. Vėliau, 2004 m., buvo įkurtas Pomeranijos inovacijų ir verslumo inkubatorius. Vėliausiai, 2006 m., buvo įkurtas Gdanskio mokslo ir technologijų parkas. Viena iš vėliausių investicijų į Pamario regioną, bendrai finansuojama su ES, yra Slupsko technologijų inkubatorius. Tuo pačiu metu Pamario atsinaujinančios energijos srityje pagrindinį vaidmenį plėtojant labai mažas, mažas ir dideles įmones vaidina Kvidzyno technologijų parkas.

Bendra šių įgyvendintų ES projektų, kurių tikslas kurti ir plėtoti mokslo ir technologijų parkus, verslumo inkubatorius ir branduolius, vertė siekia daugiau nei 136 milijonus eurų. Tokioms institucijoms kaip parkai, inkubatoriai ir branduoliai, tikrai reikia skubios finansinės paramos, kad galėtų pasiekti savo tikslus ir padėtų įmonėms. Tikimasi, kad tokios investicijos, bendrai finansuojamos iš ES fondų, suteiks regionui spartesnio ekonominio augimo galimybę ir Pamaro regionas taps patrauklus partneris užsienio ir vietinio kapitalo investuotojams. Pamaro regionas eina teisingu keliu – kad pasiektų šiuos tikslus, kuria naujus technologijų parkus ir plečia jau esamų veiklą.

Marcin Twardokus ir Joanna Speiser

*Regioninių programų skyrius,
Pamaro vaivadijos maršalkos biuras*

▶ PRANCŪZIJA

▶ BORDO PRITARIA EUROPOS KOMISIJOS PARAMAI

Bordo miesto bendruomenė – *Communauté urbaine de Bordeaux (CUB)* – džiaugiasi, galėdama priimti finansinę paramą, kurią Europos Komisija suteikė, siekdama palaikyti įsipareigojimų ES regioninei politikai lygį. ES fondai yra didelis paskatinimas vietinių valdžios institucijų vykdomiems projektams.

Už lankstesnį išteklių sutelkimą

CUB džiaugiasi, kad buvo pasirinkta 11 teminių tikslų ir kad Komisija nori sklandžiau koordinuoti finansavimą, kad šie tikslai taptų realiu indėliu į strategiją „Europa 2020“. Tačiau šis išteklių sutelkimas (80% ERPF resursų orientuota į tris tikslus) regioniniu lygmeniu apriboja projektų koordinatorių galimybes ir galimybę dirbti lygiagrečiai su vietine politika. CUB mano, kad regioninės ir vietinės valdžios institucijos turi dalyvauti, priimant sprendimus dėl teminių tikslų nacionaliniu lygiu.

Miesto svarbos pripažinimas: žingsnis pirmyn, tačiau reikia aiškumo

CUB džiaugiasi, kad Komisija nusprendė sutelkti dėmesį į miesto problemas, nes tai yra pagrindinis teritorinės plėtros variklis. CUB vadovavo miesto projektui 2007–2013 m. programos įgyvendinimo laikotarpiu ir yra pasirengusi pakartoti tai per kitą programos laikotarpį. CUB palaiko Europos Parlamento siūlymą paskirti visą veiklos programą integruotai miestų plėtrai. Ji turi klausimų dėl Komisijos siūlomos miesto plėtros platformos ir žada kovoti už kiekvienos valstybės narės paraišką pagal konkrečioms vietovėms taikomą integruotą miesto plėtros strategiją. Ji taip pat laukia paaiškinimo apie integruotųjų teritorinių investicijų (ITI) iniciatyvas ir jų įgyvendinimą.

720 000 gyventojų ir 27 savivaldybių atstovaujanti *Communauté Urbaine de Bordeaux* (CUB) vaidina svarbų vaidmenį savo gyventojų kasdiniame gyvenime. Ji taip pat yra svarbus Akvitanijos regiono finansinis partneris, užsakantis ir finansuojantis daug įvairių projektų. CUB siekia trijų svarbiausių tikslų: sukurti didelę miestų infrastruktūrą, modernizuoti miesto paslaugas ir plėtoti vietos ekonomiką.

Procedūrų supaprastinimas: labai laukiama plėtra

CUB pritaria Komisijos iniciatyvai supaprastinti Struktūrinių fondų procedūrų įgyvendinimą, valdymą ir stebėjimą. Kompiuterizuotos procedūros, naujų dokumentų saugojimo laikotarpis, suteikto finansavimo dydį atitinkantis auditas ir vieno audito įvedimas operacijoms, kurių išlaidos yra mažesnės nei 250 000 eurų, yra teisinga kryptimi atliekami veiksmai, kuriuos turėtume palaikyti. Tačiau yra išlikusių procedūrinių problemų, todėl CUB norėtų, kad dotacijų įvertinimo ir valdymo nacionaliniu lygiu taisyklės kitą programos įgyvendinimo laikotarpį būtų standartizuotos.

Išlaidų, kurios gali gauti ES dotaciją, nustatymo procedūra taip pat galėtų tapti paprastesnė.

Daugiapakopio valdymo svarba

CUB visapusiškai palaiko Komisiją, teikiančią reikšmę daugiapakopiam valdymui. CUB yra svarbus šios politikos dalyvis, todėl ji džiaugiasi, turėdama galimybę artimiau įsitraukti į kito programos įgyvendinimo laikotarpio vystymą, realizavimą ir stebėjimą. CUB tikisi, kad šis požiūris į partnerystę visiškai atsispindės visuose nacionaliniuose reglamentuose. Ji atidžiai seks derybų eigą ir tikisi, kad jos iškelti klausimai bus išgirsti ir perduoti toliau.

Anne Raimat

Tarptautinių ryšių ir decentralizuoto bendradarbiavimo direktorė, ir
Hélène Beaupetit
Europos departamento vadovė
Communauté Urbaine de Bordeaux

▶ KIPRO PREZIDENTAVIMAS ES

SANGLAUDOS POLITIKOS PRIORITETAI

Prezidentavimas Europos Sąjungos Taryboje antrąjį 2012 m. pusmetį buvo vienas svarbiausių ir daugiausiai pastangų pareikalavusių laikotarpių Kipro istorijoje. Ministro patarėjas p. Adonis Constantinides, daugiamečių finansinės programos koordinatorius ir Struktūrinių veiksmų darbo grupės pirmininkas, vardija Kipro prezidentavimo laikotarpiu išskeltus sanglaudos politikos prioritetus, atkreipdamas dėmesį į vykstančias derybas dėl teisinės bazės, pagal kurią politika bus įgyvendinama po 2013 m.

▶ **ADONIS CONSTANTINIDES**
Ministro patarėjas
p. Adonis Constantinides,
daugiamečių finansinės
programos koordinatorius
ir Struktūrinių veiksmų darbo
grupės pirmininkas

▶ Gyvename Europai sudėtingais laikais. Kokie yra pagrindiniai prezidentavimo prioritetai ir ką galima nuveikti, kad būtų susigražintas pasitikėjimas ir ekonomikos augimas?

Vadovaudamasis siekiu dirbti Europai, prezidentaujantis Kipras nustatė keturis prioritetus, kuriais remiantis bus skatinama svarbių dokumentų leidyba ir kitos iniciatyvos: (1) *efektyvesnė ir tvaresnė Europa*, (2) *našesnė ir auganti Europos ekonomika*, (3) *geriau per solidarumą ir socialinę sanglaudą piliečių poreikius tenkinanti ES* ir (4) *glaudesnis kaimynų bendradarbiavimas*. Visos pastangos dedamos tam, kad kitai karta gyventų geresnėje Europoje, todėl pirmiausia skatinamos reformos, padėsiančios išspręsti dabartines problemas, paspartinti augimą bei padidinti ES socialinę sanglaudą. Kipras mano, kad šių reformų ir ES piliečių gerovės didinimo varomoji jėga yra pamatiniai Lisabonos sutartyje nustatyti ES principai ir vertybės. Remdamiesi šiomis vertybėmis siekiame skatinti integracinį augimą ir darbo vietų kūrimą (ypač jauniems žmonėms), tvarią plėtrą bei geresnę gyvenimo kokybę. Šiuo metu labiau nei bet kada svarbu skleisti viltį ir solidarumą visiems Europos piliečiams, ypač tiems, kurie labiausiai nukentėjo nuo beprecedentės ekonominės krizės padarinių.

▶ Visas dėmesys nukreiptas į prezidentaujančią šalį, kad būtų pasiektas kompromisas dėl daugiamečių finansinės programos (DFP): kokie yra jūsų prioritetai ir kokių veiksmų žadate imtis?

DFP yra svarbiausias ES ateities formavimo įrankis, todėl derybų dėl 2014-2020 m. DFP užbaigimas yra didžiausias mūsų prioritetas. Gavęs Europos Tarybos birželio mėn. suteiktą mandata, Kipras tęs Danijos pradėtą darbą ir glaudžiai bendradarbiaus su Europos Tarybos prezidentais, Komisija bei Europos Parlamentu, visiškai atsižvelgdamas į jam Sutartyje suteiktą vaidmenį.

Mes siekiame sukurti biudžetą, kuris būtų ES pastangų katalizatorius, padedantis sėkmingai įveikti iššūkius, ir prisidėtų prie bendro tikslo sukurti geresnę Europą. DFP turėtų teikti pakankamai išteklių, kurie padėtų išbristi iš esamos ekonominės krizės ir sukurtų tvirtą bazę Europos ekonomikai stabilizuoti. „Išlaidų kokybės“ principas yra svarbus elementas užtikrinantis, kad programos teiktų pridėtinės vertės ir būtų efektyviai planuojamos bei įgyvendinamos ir visos didžiosios ES politikos prisidėtų siekiant ES tikslų, ypač augimo ir užimtumo.

Kipro prezidentavimo laikotarpiu DFP bus įtraukta į Bendrųjų reikalų tarybos darbotvarkę, kol derybos bus užbaigtos. Be to, DFP paskirtas ir neoficialus Europos reikalų ministrų

susitikimas Kipre. Tikslas – pasiekti politinį susitarimą Europos Taryboje iki metų pabaigos.

Siekiant bendrojo supratimo, susitarimo ir reikiamų sprendimų priėmimo laiku, svarbus bendradarbiavimas su Europos Parlamentu.

► **Derybos dėl sanglaudos politikos įstatymų 2014-2020 m. yra daugiaaspektis procesas, įtraukiantis daug dalyvių. Kaip jūs siekiate paskatinti šį procesą ir pasiekti kompromisų? Kurie šio paketo elementai, Jūsų manymu, ypač svarbūs? Kaip bendradarbiausite su Europos Parlamentu?**

Sanglaudos politika nėra vien Europos solidarumo apraiška, bet, mano nuomone, ir svarbiausia ES investicijų politika, kuri gali reikšmingai prisidėti prie augimo ir darbo vietų kūrimo skatinimo.

Mes įsipareigojome pasiekti kuo didesnės pažangos derybose. Diskusijos vyks kartu su DFP derybomis, nors dokumentai gali būti iki galo neparengti, kol nebus pasiektas DFP susitarimas.

Nors Danijos prezidentavimo laikotarpiu buvo gerokai pasiūstūmėta į priekį, dar liko svarbių darbų, kuriuos reikia atlikti. Turėdami tai omenyje pradėjome intensyvų darbą Taryboje, kad sutvarkytume visus neišspręstus klausimus iki 2012 m. pabaigos, ypač bendrosios strateginės programos, finansų valdymo, valdymo ir kontrolės sistemų, teritorinės plėtros, informacijos ir komunikacijos bei kai kuriuos kitus techninius aspektus.

Stengiamės pasiekti susitarimą Taryboje ir bendrąjį supratimą visose kompetentingose ES institucijose bei kaip įmanoma greičiau išspręsti programų įgyvendinimo ir valdymo problemas, kad valstybės narės ir regionai galėtų pasirengti naujam laikotarpiui.

Sanglaudos politika bus įtraukta į Bendrųjų reikalų tarybos darbotvarkę spalio ir gruodžio mėn., kad būtų pasiektas susitarimas dėl teisės aktų, išskyrus su DFP derybomis susijusius finansinius klausimus. Neoficialus sanglaudos politikos ministrų susitikimas Kipre palengvins derybas ir leis pradėti diskusijas apie naujos, pataisytos politikos įgyvendinimą.

Glaudus bendradarbiavimas su Europos Parlamentu yra ypač svarbus, todėl ketiname palaikyti ryšį visų derybų metu. Nuo rudens bus pradėti neoficialūs trišaliai dialogai, nes visos šalys siekia padaryti kuo didesnę pažangą.

Ir paskutinė, bet ne mažiau svarbi užduotis – mes ketiname tęsti anksčiau prezidentavusių šalių pradėtą darbą skatinant ir įgyvendinant teritorinę darbotvarkę 2020.

► **SUŽINOKITE DAUGIAU**

<http://www.cy2012.eu/index.php/fr/page/home>

Žaliosios ir mėlynosios erdvių pritaikymas miesto sritims ir ekologiniams miestams (2012 m. „RegioStars“ apdovanojimai)

▶ EUROPOS TERITORINIS BENDRADARBIAVIMAS 2014–2020 M.

DIDESNĖ SVARBA,
DIDESNĖS AMBICIJOS

Europos teritorinis bendradarbiavimas (ETB) tampa vis svarbesnis ir labiau pastebimas sanglaudos politikos kontekste.

Komisijos teisinis pasiūlymas, pagal kurį didinamas bendradarbiavimui skirtas biudžetas ir jis tampa vienu iš dviejų pagrindinių 2014–2020 m. laikotarpio tikslų, yra vienas iš jį pagrindžiančių elementų. Šis pasiūlymas tampa svarbiu įrankiu, stiprinančiu ES teritorinę, ekonominę ir socialinę sanglaudą, taip pat svarbiausiu indėliu į Europos integraciją tarpvalstybiniu mastu. Ekonominio masto priemonės, kurias pasitelkusi ETB ieško tarpvalstybinių iššūkių sprendimų, kuria efektyvius žinių generavimo ir bendrinimo mechanizmus bei tobulina valdymą. Jos bus pristatytos šių metų atvirų durų dienose, kurių viena iš trijų pagrindinių temų bus „Teritorinis bendradarbiavimas: Europos vertybė“.

Teikdama finansinius pasiūlymus Komisija puoselėja dar didesnius lūkesčius, juos galėtų padėti pasiekti tarpvalstybinės, tarptautinės ir tarpregioninės bendradarbiavimo programos. Tam, kad būtų įgyvendinti ETB tikslai, Komisija tiek Europos, tiek nacionaliniu lygiu siekia įtraukti teritorinio bendradarbiavimo koncepciją į strateginį mąstymą bei sprendimus. Turi būti nustatyti bendrosios strateginės programos ir partnerystės sutarčių bendradarbiavimo prioritetai bei

sukurti skirtingų ES finansavimo priemonių koordinavimo veiklos mechanizmai.

Be to, bendradarbiavimo programos turėtų tapti kryptingesnės. Tam, kad tarpvalstybinio ir tarptautinio bendradarbiavimo programų įtaka padidėtų, Komisija siūlo sukcentruoti jų finansavimą tik į keturis strategijos „Europa 2020“ teminius tikslus. Tai turėtų būti daroma kartu nustatant konkrečius poreikius ir tarpvalstybinių bei tarptautinių teritorijų potencialą. Tačiau tarpregioniniam bendradarbiavimui teminiai apribojimai netaikomi – jis ir toliau turėtų būti svarbiausia patirties ir geros praktikos mainų priemonė įvairiose strategijos „Europa 2020“ temose.

Norėdama palaikyti ETB unikalumą sanglaudos politikos kontekste, Komisija pasiūlė konkretų bendradarbiavimo reglamentą, kuriame nurodomos ir papildomos Bendrųjų nuostatų reglamente ir ERPF reglamente nustatytos taisyklės.

Tarybos derybų metu ES valstybės narės susitarė, kad būtina stiprinti orientaciją į programų rezultatus ir didinti teminę ETB koncentraciją. 2012 m. birželio 26 d. Bendrųjų reikalų taryba pasiūlė suteikti bendradarbiavimo programoms daugiau lankstumo, pasirenkant teminius tikslus: 80% programos finansavimo turi būti sutelkta į keturis teminius tikslus, kaip iš pradžių siūlė Komisija, tačiau likę

„Haparanda“/„Tornio“, Švedija / Suomija, „Interreg IV“/„A North“

20% gali būti naudojami bet kuriems kitiems sąraše esantiems tikslams. Konkrečios diskusijos su valstybėmis narėmis apie ETB reglamento nuostatas prasidėjo Kipro prezidentavimo ES laikotarpiu.

Europos Parlamentas taip pat domisi ir palaiko ETB. REGI komitetas 2012 m. birželio viduryje balsavimu pasiūlė padvigubinti bendradarbiavimui skirtą sanglaudos politikos biudžeto dalį: 7% vietoj Komisijos siūlytų 3,5%. Europos Parlamento nariai pasiūlė daugiau nei 250 ETB reglamento pakeitimų.

ETB reglamento projektas suteikia Komisijai priemonių, padedančių įgyvendinant aktus, patvirtinti tarpvalstybinių ir tarptautinių sričių sąrašą paramai gauti, kuri paskirstoma, atsižvelgiant į bendradarbiavimo programą. Komisija jau pradėjo svarstyti problemą ir išsakė savo požiūrį: susitikusi su valstybėmis narėmis Briuselyje 2012 m. birželio 5 d. ji pristatė principus, kaip turėtų būti valdomi geografiniai programų elementai. Kalbėdama apie kritinės masės generavimą ir išteklių taupymą, Komisija užsiminė apie galimybę ateityje sumažinti bendradarbiavimo programų skaičių, pvz., sujungiant mažesnes programas ir įtraukiant tarpvalstybinį bendradarbiavimą į tarptautines programas.

Komisija taip pat pristatė kai kurių tarptautinių programų geografinius scenarijus, kuriuose daugiausia dėmesio skiriama dviem ES makroregioninėms strategijoms ir Kroatijos priėmimui 2013 m. liepą.

Dauguma valstybių narių paprašė tęsti pradėtas programas, pateikdamos argumentų, kad būtina siekti didžiausios naudos iš gero bendradarbiavimo ir didelių investicijų, kurios buvo daromos, pristatant programų įgyvendinimo struktūras ir sistemas. Jų požiūriu, dideli ir radikalūs programų geografijos pokyčiai nėra pageidautini.

▶ **SUŽINOKITE DAUGIAU**

http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/cooperation/index_en.cfm

10th ANNIVERSARY
OPEN DAYS
 European week of regions and cities

▶ EUROPOS REGIONAI IR MIESTAI: POKYČIAI

Jau visą dešimtmetį Europos regionų ir miestų savaitės atvirų durų dienos yra svarbiausias regionų ir vietos savivaldos institucijoms skirtas metinis renginys. Tai yra galimybė tūkstančiams vietinių, regioninių, nacionalinių ir Europos institucijų pareigūnų bei ekspertų susitikti Briuselyje ir visai Europai pristatyti indėlį, kuriuo jie prisidėjo prie savo regiono plėtros, skatindami augimą bei darbo vietų sukūrimą Europoje ir padėdami įgyvendinti ES sanglaudos politiką. Europos Komisijos (Regioninės politikos direktorato) ir Regionų komiteto organizuojamos atvirų durų dienos – tai proga aptarti bendrus regioninės ir vietinės plėtros iššūkius ir aptarti galimus sprendimus.

Dėmesys iššūkiams ir pokyčiams

Šių metų atvirų durų dienos vyksta labai svarbiu metu, kai aptariamas tolesnis sanglaudos politikos vaidmuo ir valdymas bei atsiranda galimybė pradėti diskusiją apie Europos ateitį, jos sanglaudos politiką ir daugiapakopį valdymą.

Sanglaudos politika yra antroji daugiausiai ES biudžeto išlaidų naudojanti sritis, o per ateinančius septynerius metus Komisija siūlo suteikti regionams 336 milijardų eurų.

Vis dėlto politika pertvarkoma į ateities investicijų ir plėtros politiką. Šis perėjimas sutampa su ekonominės, socialinės ir teritorinės plėtros perspektyvos pokyčiu.

Siekiant pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo, būsima sanglaudos politika bus labiau suderinta su strategija „Europa 2020“, kad žaliasis ir pažangusis augimas taptų svarbiausiu visų Europos regionų prioritetu. Per atvirų durų dienas ši tema bus svarstoma 43 darbo grupėse ir seminaruose.

Mūsų bendras siekis – sutelkti visus ES fondus ir priemones, įskaitant tuos, kurie skirti kaimo vietovių plėtrai, žuvininkystei, regioninei ir socialinei plėtrai, pagal integruotąjį teritorinį principą, kad būtų sukurta naujų darbo vietų ir užtikrinta Europos regionų konkurencija.

2012 m. atvirų durų dienų „Europos regionai ir miestai: pokyčiai“ seminarai yra suskirstyti į tris temas:

- Pažangus ir žalias augimas visiems;
- Teritorinis bendradarbiavimas: Europos vertybė;
- Rezultatų pateikimas.

Europos augimas ateityje labiausiai priklausys nuo jos regionų ir miestų sugebėjimo kurti inovacijas ir būdus, padedančius skatinti ekologišką (žalią) ir tvarų augimą.

2012 m. atvirų durų dienos mini renginio 10-ąjį jubiliejų. Prisimenant dešimtmetį trukusius debatus ir diskusijas, geriausios praktikos pristatymus ir mainus, diskutuojant apie būsimą Europos sanglaudos politiką bus galima pasidalyti mintimis apie tai, kas gero įvyko per šiuos metus.

Regionų komiteto prezidentas ir Mursijos regioninės vyriausybės prezidentas Ramon Luis Valcarcel Siso ir Europos Komisijos prezidentas Jose Manuel Barroso.

Prisimenant atvirų durų dienas: regiono perspektyva

„2003 m. Katalonija buvo viena iš dešimties regionų, atrinktų dalyvauti pirmosiose atvirų durų dienose, – prisimena Joan Prat i Coll, Katalonijos Vyriausybės ES delegacijos vadovas. – Kiekvienas regionas organizavo seminarą, kuriame galėjo dalyvauti įvairios suinteresuotosios šalys. Katalonijos Vyriausybė surengė seminarą, pristatantį geriausią Europos praktiką biokuro srityje. Tai buvo puiki proga, leidžianti dalyviams diskutuoti ir keistis idėjomis šia tema bei užmegzti įdomius kontaktus tolesniems santykiams plėtoti.“

Katalonija kiekvienais metais dalyvavo atvirų durų dienose, kurios vėliau išsiplėtė ir tapo Europos regionų ir miestų savaitė. „Per šį 10 metų laikotarpį matėme, kaip atvirų durų dienos tapo svarbiausiu ES metiniu renginiu, stebėjome, kaip nacionalinės, regioninės ir vietinės valdžios institucijos demonstravo ir aptarinėjo ES sanglaudos politikos valdymą, rezultatus ir perspektyvas. Jos pritraukia daugiau nei 6 000 dalyvių iš visos ES. Atvirų durų dienose aktyviai dalyvauja daugiau nei 200 Europos regionų ir miestų.“

Joan Prat i Coll, Katalonijos Vyriausybės ES delegacijos vadovas

Šiais metais Regioninės politikos direktorato iniciatyva Katalonijos biuras vadovauja atvirų durų dienų dalyvių akreditavimo centrui, įsikūrusiam *Espai Catalunya Europa*, 227 rue de la Loi, Briuselio Europos kvartalo centre.

„Dėl šios galimybės apie mūsų regioną sužinos tūkstančiai dalyvių, kurie atvyks į mūsų patalpas atsiimti konferencijų ženklelių,“ – sako Joan Prat i Coll.

▶ SUŽINOKITE DAUGIAU
<http://www.opendays.europa.eu/>

▶ STRUKTŪRINIŲ FONDŲ PERORIENTAVIMAS SIEKIANT SPREŠTI EKONOMINĖS KRIZĖS PROBLEMAS

Siekiant sumažinti ekonominės krizės poveikį koreguojamos labiausiai paveiktų valstybių narių sanglaudos politikos programų veiklos, susijusios su šiais naujais iššūkiais.

ES sanglaudos politikos programa yra lanksti, todėl galima perskirstyti numatytus programos išteklius ir nukreipti investicijas į kitas sritis. Taip pat, patvirtinus Europos Komisijai, leidžiama platesnė pakeistų programų įgyvendinimo darbų apimtis.

ITALIJOJE pagrindinė prioritетinių sričių nustatymo ir lėšų skyrimo priemonė buvo inicijuota 2011 m. pabaigoje, tuomet buvo perskirstyta beveik pusė esamų 8 milijardų eurų struktūrinių fondų lėšų, kad būtų suteikta strateginė parama konkrečiai pietiniams Italijos regionams (Kalabrijai, Kampanijai, Apulijai, Sicilijai, Bazilikatai, Sardinijai, Molizei, Abruzzi). Italijos valdžios institucijų suformuotas požiūris apėmė pagrindinius reformuotos sanglaudos politikos, kurią 2014-2020 m. laikotarpiui pasiūlė Komisija, aspektus ir principus. Italijos veiksmų plane nustatyta, kad bus spartinamas lėšų panaudojimas ir sutelkiami augimui ir socialinei integracijai skirti ištekliai. Jame numatoma pakeisti programų įgyvendinimo planą panaudojant 3,6 milijardus eurų struktūrinių fondų lėšų, kurios dar nebuvo panaudotos švietimui (330 mokykloms), skaitmeninei darbotvarkei (nacionaliniam plačiajuosčio interneto planui) ir naujoms darbo vietoms (profesiniam mokymui, mokesčių lengvatų sistemai) sukurti.

Vykdam antrąjį programos etapą, daugumoje šalies nacionalinių programų daugiausia dėmesio skiriama skirtumams mažinti ir didesnei socialinei integracijai remti.

Barroso iniciatyva

Kad būtų sprendžiamos konkrečios jaunimo nedarbo problemos ir labiau remiamos MVĮ skatinant kurti naujas darbo vietas, 2012 m. sausio mėn. Europos Taryba patvirtino tolesnį struktūrinių programų įgyvendinimo keitimo etapą.

Barroso iniciatyva dėl jaunimo nedarbo ir MVĮ finansavimo bus įgyvendinama 2012 ir 2013 metais, o pradinis tikslas yra aštuonios valstybės narės, kuriose yra didžiausias jaunimo nedarbo lygis – Graikija, Airija, Italija, Latvija, Lietuva, Portugalija, Slovakija ir Ispanija.

Buvo sukurtos veiksmų komandos, sudarytos iš nacionalinių ir Europos Komisijos pareigūnų, kad nustatytų tinkamas sritis, į kurias reikia perskirti lėšas, tada tose šalyse bus suplanuota pakeisti programų įgyvendinimo planą panaudojant apie 7,3 milijardų eurų struktūrinių fondų lėšų.

Parama, skirta MVĮ

Visoje Europoje galimybė gauti finansavimą yra nuolatinė problema, o padėtį dar pablogino ekonominė krizė ir kreditų apribojimas. Kaip dalis naujausio programų įgyvendinimo plano keitimo pastangų, iki 2010 m. pabaigos maždaug 8,1 milijardai eurų (ERPF ir nacionaliniai įnašai) buvo paskirta daugiau kaip 300 akcijų, garantijų ir paskolų priemonių, siekiant suteikti finansinę paramą MVĮ visoje ES. Naudojant šias finansines priemones (jos dabar sudaro daugiau nei 10% tiesioginės ERPF paramos verslui) iki šiol MVĮ surašyta ar išsaugota apie 90 000 darbo vietų.

Barroso iniciatyvoje labai pabrėžiama galimybė lengviau gauti finansavimą, skirtą MVĮ, didelio jaunimo nedarbo srityse naudojant ES remiamas finansines priemones.

Finansinė parama **GRAIKIJOS, SLOVAKIJOS, LATVIJOS** ir **LIETUVOS** MVĮ bus bent 5,1 milijardo eurų finansavimo panaudojimas. Tai padės paremti 5 000-6 000 MVĮ, skatins komercinį augimą ir garantuos darbo vietų išsaugojimą.

PORTUGALIJOJE paramą gaus maždaug 4 000 MVĮ panaudojant 1,13 milijardo eurų finansavimą, gautą iš ERPF, Europos investicijų banko (EIB) ir privačių šaltinių.

ISPANIJOJE 157 milijonai eurų bus perskirstyta kuriant laikinuosius darbo kapitalo fondus, skirtus novatoriškoms MVĮ finansuoti.

GRAIKIJA turės naują 500 milijonų eurų likvidumo priemonę, kuri garantuos EIB paskolas Graikijos MVĮ.

Tikimasi, kad perorientavus finansavimo prioritetus, naudos turės maždaug 56 000 MVĮ.

Jaunimo nedarbo mažinimas

Apskaičiuota, kad šiuo metu ES yra daugiau nei 5 milijonai jaunų bedarbių ir šis skaičius auga. Airijoje jaunimo nedarbas siekia 30 %, Graikijoje – 43 %, Ispanijoje artėja prie 50 %, šio sektoriaus problemai išspręsti vien ekonominio augimo nepakaks. Komisijos iniciatyva daugiausia dėmesio skiria nedirbančio jaunimo švietimui ir mokymui, taip pat darbo vietų kūrimui. Siekiama intensyviau ir tikslingiau skatinti jaunimo įdarbinimą naudojant Europos socialinių ir regioninių fondų (ESF ir ERPF) lėšas.

Pvz., **ISPANIJOJE**, 135 milijonai eurų buvo perskirta valstybinei įdarbinimo tarnybai, kad ji padėtų jaunimui rasti darbą.

AIRIJOJE 25 milijonai eurų nukreipta į integruotąją programą „Youthreach“, pagal kurią jaunuoliai, kurie nebaigė mokyklos ir negavo kvalifikacinio arba profesinio mokymo, šviečiami, mokomi ir įgyja darbo patirties.

ITALIJOJE perskirsčius pagrindines lėšas taip pat sprendžiamos jaunimo nedarbo problemos, tai apima Sicilijos finansavimo ir įdarbinimo planą, kuris turėtų padėti maždaug 50 000 jaunuolių, ir naujas švietimo veiklas, skirtas 65 300 pietinės šalies dalies studentų. Be to, buvo inicijuota pagrindinė iniciatyva (kurios vertė 311 milijonų eurų), skirta ankstyvo mokyklos nebaigimo problemai spręsti, ir nukreiptas papildomas finansavimas (siekiantis 100 eurų) jaunimo verslumui remti.

ECFIN TYRIMAS RODO TEIGIAMĄ SANGLAUDOS POLITIKOS POVEIKĮ

Europos Komisijos Ekonomikos ir finansų reikalų generalinio direktorato (DG ECFIN) atlikta analizė rodo, kad sanglaudos politikos poveikis valstybių narių ekonomikoms iš esmės yra teigiamas.

DG ECFIN naudojami QUEST III makroekonomikos politikos analizės modeliu ir tyrimais, rodančiais, kad 2000–2006 m. sanglaudos programų įgyvendinimas (t. y. nuo 2000 m. iki 2009 m.) padidino bendrą ES-27 BVP 0,2 %, o iki 2020 m. šis padidėjimas turėtų padvigubėti. Taigi sanglaudos politikų programų įgyvendinimo rezultatas – ekonomikos struktūrų tobulėjimas.

DG ECFIN ekonomistai nurodo, kad dėl šio teigiamo poveikio ES gyvenimo kokybė yra geresnė taikant sanglaudos politiką nei būtų jos netaikant.

[komisaro maršrutą buvo įtraukta nauja Vienos centrinė stotis, tapsianti viso Dunojaus regiono vartais, per kuriuos keliaus keleiviai ir bus gabenami kroviniai.

► ES DUNOJAUS REGIONO STRATEGIJA: VIENI VEIKLOS METAI

Praėjus vieniems strategijos įgyvendinimo metams komisaras Johannes Hahn aplankė kelias regiono šalis, kad vietoje įvertintų pažangą.

Makroregioninis požiūris į Dunojaus regioną

2011 m. birželio mėn. pradėta vykdyti ES Dunojaus regiono strategija (ESDRS) – tai antroji didelė ES bendradarbiavimo priemonė (sekanti Baltijos jūros regiono strategijos pėdomis), kurią vykdydami ministrai ir politikos kūrėjai įgyvendina visiems aktualias politikas, programas ir projektus.

Dunojaus regione yra tiek turtingiausių, tiek skurdžiausių Europos teritorijų, todėl ekonominės krizės laikotarpiu dar svarbiau dirbti kartu, siekiant padidinti šio regiono potencialą, skatinti augimą ir darbo vietų kūrimą. ESDRS palengvina šį darbą, o regiono veiksmų plane pateikiami konkretūs veiksmai ir projektai, pvz., skirti tarpusavio ryšiams, įskaitant

navigaciją Dunojumi, stiprinti; inovacijoms pritaikant gerąją praktiką skatinti; ryšiams ir bendroms iniciatyvoms; konkurencingumui susiejant įmones didinti.

Pirmųjų rezultatų pateikimas

Keliaudamas iš Vienos į Sofiją nuo birželio 27 d. iki liepos 1 d. komisaras Hahn aplankė septynias dalyvaujančias valstybes. Kelionės per Austriją, Slovakiją, Vengriją, Kroatiją, Serbiją, Rumuniją ir Bulgariją tikslas buvo įvertinti pažangą, geriau suprasti vietines problemas ir nustatyti, ką galima pagerinti.

Susitikus su politikų ir kitų suinteresuotųjų šalių atstovais paaikškėjo, kad strategija jau suteikė dinamiškumo ir pasiekta tam tikrų rezultatų. Tai buvo iliustruota kai kurių aplankytų projektų vietų, pateiktų šiuose puslapiuose ir toliau išvardytų, pavyzdžiais:

- upės valdymo projektas šalia Vienos, kurį įgyvendinant gerinama navigacija ir tuo pat metu pasitelkus naujus būdus saugoma aplinka, naudojant kompiuterinius modelius ir ekologišką infrastruktūrą;
- modernūs nuotėkų ir atsinaujinančios energijos projektai (organinis kuras) Vengrijoje;
- bendradarbiavimo per sieną inovacijų srityje konferencija, dalyvaujant Rumunijos ir Bulgarijos suinteresuotųjų šalių atstovams;
- koordinuojamos greitojo reagavimo pratybos dalyvaujant Bulgarijos, Rumunijos, Serbijos ir Austrijos atstovams, kuriose parodyta, kaip galima efektyviai bendrai naudoti įrangą ir metodus.

Sanglaudos politika ir makroregioninės strategijos

Makroregioninis požiūris, kuris sutelkia geografiniais veiksniais susietas valstybes nares (ir ne valstybes nares), suteikia galimybę stiprinti ekonominį, socialinį ir aplinkosaugos poveikį įgyvendinant sanglaudos ir kitas ES politikas. Glaudesnis bendradarbiavimas strateginio planavimo ir ES lėšų paskirstymo srityje turės didelės įtakos įgyvendinant strategiją „Europa 2020“ – keičiantis geraja praktika, ryšiais ir bendromis iniciatyvomis tokiose srityse kaip augimas ir darbo vietų kūrimas, protų nutekėjimo mažinimas, bendroji ir tvarioji plėtra, administravimo procesų gerinimas.

Todėl Komisija siūlo 2014-2020 m. laikotarpiu į programos įgyvendinimo procesą (atitinkamai į bendrą strateginę programą, partnerystės sutartis ir visas veiksmų programas) įtraukti makroregionines strategijas.

Tolesni veiksmai

2012 m. lapkričio mėn. Komisija kartus su Bavarijos institucijomis organizuoja pirmąjį metinį strategijos forumą, kuriame bus pateiktos tolesnės galimybės tęsti pradėtą darbą, parodyti pridėtinę strategijos vertę, didinti visuomenės suvokimą ir geriau planuoti ateities veiksmus. Laukiame pasiūlymų ir idėjų iš visų suinteresuotųjų šalių.

Iki 1212 m. pabaigos bus baigtas Vidin-Calafat tiltas tarp Bulgarijos ir Rumunijos ir dalis transeuropinio transporto tinklo, kuris pagerins susisiekimą tarp šiaurės vakarų Bulgarijos, pietvakarių Rumunijos ir rytų Vengrijos.

Komisaras J. Hahn aplankė verslo inkubatoriaus ir mokslo parko projektus Osijek (Kroatija) (atvaizduota) bei Novi Sad (Serbijoje), kuriuos įgyvendinant buvo susieti tyrimai, inovacijos ir įmonės.

Kitas komisaro J. Hahn aplankytas projektas buvo integruotoji upės Šengeno siena, einanti tarp Vengrijos ir Kroatijos ties Mohács uostu, kur vienoje vietoje teikiamos visos paslaugos naudojant naujausią dalijimosi informacija technologiją, taip gerinamas judumas ir prekyba, kartu stiprinant saugą.

► SUŽINOKITE DAUGIAU

http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/index_en.cfm

<http://danube-region.eu/>

<http://balticsea-region-strategy.eu/>

Bendra vertė:
EUR 465 140 000
ES įnašas:
EUR 119 726 000

▶ DOLNOSLAKIE, LENKIJA

▶ DĖL ENERGETINĖS SAUGOS PLEČIAMA DUJŲ SAUGYKLA

Įgyvendinus trejų metų plėtros projektą, pietvakarių Lenkijoje pastatyta ir veikia didelė nauja požeminė dujų saugykla. 480 000 olimpinių plaukimo baseinų dydžio darbinio tūrio Wierzchowice saugykla padės užtikrinti energetinę saugą nacionaliniu ir ES lygiu.

Maždaug 40 km nuo Vroclavo esantis Wierzchowice kaimas yra Žemutinėje Silezijoje, garsioje dėl didelių ir produktyvių gamtinių dujų klodų. Šioje vietoje dujos buvo išgaunamos daugiau nei du dešimtmečius iki 1995 m., kol telkiniai buvo išsemti. Dabar, pakeitus rezervuarą ir infrastruktūrą, ši vieta naudojama metano dujoms laikyti.

Pagal projektą, iš dalies finansuojamą ES, darbai prasidėjo 2009 m. kovo mėn. ir gamtinių dujų rezervuaras buvo paverstas dujų saugykla. Naudojant modernią technologiją, pvz., naujus ar atnaujintus kompresorius, gręžinius ir dujotiekius, galima maksimaliai padidinti energijos efektyvumą – pagal poreikį įleidžiant ir išleidžiant dujų. Statybos ir inžinerinius darbus, atliekamus griežtai laikantis aplinkos apsaugos rekomendacijų, prižiūrejo Lenkijos naftos ir dujų įmonė (PGNiG), didžiausia nacionalinė įmonė naftos ir dujų srityje.

Dviguba talpa

Dujų saugyklos talpa padidėjo daugiau nei dvigubai – nuo 575 milijonų iki 1,2 milijardo kubinių metrų. Tai užtikrina maksimalų dujų išleidimo lygį – maždaug 4,8 milijonų m³ per dieną. Per ateinančius keletą metų planuojama saugyklos talpą dar padidinti.

„Investicijos į Wierzchowice yra labai svarbios, nes tai leidžia išlaikyti pakankamo lygio Lenkijos dujų atsargas“, – sako Lenkijos regioninės plėtros ministerijos atstovas Robert Kałuża. „Tai ypač svarbu susiduriant su sezoniniais vartojimo nuokrypiais ar trumpam sumažėjus ar nutrūkus tiekimui. Ši infrastruktūra svarbi ir ES strategijai dėl energetinės saugos ir bendrosios dujų rinkos plėtros“.

Pagal ES planus Lenkija nustatė tikslą padidinti požeminių gamtinių dujų saugyklų talpą beveik 60%. Dabar yra trys saugyklos, tinkamos skirti ES finansavimą – Wierzchowice, Strachocina ir Kosakowo. Iš jų didžiausia yra Wierzchowice saugykla.

▶ SUŽINOKITE DAUGIAU
<http://www.osm.pgnig.pl/>

▶BRNO, ČEKIJOS RESPUBLIKA

▶NAUJŲ MEDŽIAGŲ KŪRIMAS NAUDOJANT NANOTECHNOLOGIJĄ

Nanotechnologija veikia atomų ir molekulių lygmeniu, todėl šie procesai plika akimi nematomi. Tačiau šios technologijos galimybė modifikuoti medžiagas ar kurti naujas gali turėti didžiulį poveikį įvairiose srityse (nuo sveikatos apsaugos iki pramonės). Kylantis regioninis MTTP centras Brno mieste plėtoja šią technologiją, kurdamas naujas taikomas programas ir mokydamas būsimus šios srities ekspertus.

Nanotechnologiją galima naudoti kuriant unikalių savybių turinčias medžiagas. Šios medžiagos gali pakeisti dabar gamybos procese naudojamas kenksmingas aplinkai ir nepakankamai ekonomiškai efektyvias medžiagas. Todėl Čekijos Respublikoje ir visoje ES su nanotechnologija susiję tyrimai tampa prioritetine sritimi.

Regioninis MTTP centras, skirtas taupiam plazminiam ir nanotechnologijos paviršių apdorojimui, įkurtas Brno, antrame pagal dydį šalies mieste. Šio projekto, kurį iš dalies finansuoja Europos regioninės plėtros fondas, tikslas – sukurti centrą, kuris tenkintų augantį novatoriškų pramonės įmonių poreikį gamybos procesų, reikalaujančių kurti ir naudoti modernias nanotechnologijas, tačiau esant minimalioms investicijoms ir veikimo išlaidoms bei minimaliai veikiant dabartines gamybos procedūras.

Paviršiaus savybių keitimas

„Galime remtis daugiau kaip 50 metų patirtimi ir tyrimais, atliktais Masaryk universiteto Fizikinės elektronikos instituto Gamtos mokslų fakultete“, – sako projekto įgyvendinimo komandos narys Jan Čech. Jis pastebi, kad dabar sukurtos plazminės technologijos leidžia koreguoti ir modifikuoti medžiagų paviršius. Pavyzdžiai gali būti stipriau sukljuotos jungtys, patobulintas rašalas ar spalvoti spaudiniai, plonas viršutinis sluoksnis, užtikrinantis, kad medžiagos paviršius būtų atsparesnis dilimui, biologiškai suderinamas arba turėtų antibakterinių savybių. „Tai atliekama naudojant šaltą elektros plazmą, gautą taikant atmosferos slėgį“, – sako jis, pridėdamas, kad plazma dažnai vadinama ketvirtąją medžiagos būseną, ji nėra nei tvirta, nei skysta, nei dujinė.

Brno centre kuriamas technologijas galima pritaikyti įprastose Čekijos pramonės šakose, pvz., tekstilės, stiklo ar automobilių, taip pat ir elektronikos pramonėje visame pasaulyje. Centras taip pat siūlo galimybę mokytis jauniems specialistams, siekiantiems karjeros nano- ir plazminės technologijos srityje.

Bendra vertė:
EUR 10 706 000
ES įnašas:
EUR 7 581 000

▶SUŽINOKITE DAUGIAU

<http://www.nanocontact.cz/en/home>

▶ ŠIAURĖS PAKRAŠČIO PROGRAMA (ŠPP)*

▶ KAIMO BIOENERGIJOS RINKŲ SKATINIMAS

Europos šiaurinėje esančios kaimo vietovės siūlo įvairius vietinius atsinaujinančios energijos šaltinius, ypač medžio ir jūros biomasę. Tarptautinio keturias šalis susiejantio projekto tikslas – sukurti klestinčias vietines kuro rinkas, naudojančias šiuos atsinaujinančius išteklius.

Biomasė yra vis labiau ES dominanti sritis, iki 2020 m. iš atsinaujinančių šaltinių siekiama gauti 20% energijos. Projektu RASLRES (Regioninis požiūris į vietinių atsinaujinančių energijos sprendimų skatinimą) siekiama padidinti vietinių bioenergijos išteklių naudojimą Europos šiaurės pakraščio regiono kaimo vietovėse. Vietinėms bendruomenėms jis gali suteikti daug naudos ekonominėje, socialinėje ir aplinkosaugos srityse.

Projekte dalyvauja partneriai iš Airijos, Šiaurės Airijos, Škotijos ir Švedijos. Kartu jie ieško būdų sukurti atsinaujinančios energijos rinkas iš vietinės medienos, jūrų biomasės (jūros dumblių) ir nendrinio dryžučio, puikiai augančio šiaurės Europoje augalo. „Siekiamo sukurti vietines darbo vietas vietinės energijos srityje“, – sako Vakarų plėtros komisijos (pagrindinis projekto partneris) vyriausiojo pareigūno pareigas einantis Ian Brannigan (Airija).

Internetinis bioenergijos įrankis

Šio strateginio projekto unikalumas – dėmesys visaapimančioms tiekimo grandinėms. Tai reiškia, kad visi (nuo tiekėjų iki vartotojų) gali būti užtikrinti, kad šis biokuras bus gaminamas pakankamos kokybės ir kiekio, kad būtų išsaugotos vietinės savarankiškas atsinaujinančių energijos šaltinių rinkos.

Bendra vertė:
2881 500 EUR
ES įnašas:
1 728 900 EUR

Dar reikia daug nuveikti, kad naujas projekto internetinis bioenergijos įrankis, apie kurį paskelbė Airijos aplinkos ministras, galės tai užtikrinti. Šiame įrankyje, skirtas energijos tiekėjams ir vartotojams visose keturiose partnerių šalyse, pateikiama vietinė, regioninė ir nacionalinė informacija apie medienos, jūros biomasės ir nendrinio dryžučio kurą.

„Naudojant bioenergijos įrankį galima priimti sprendimus, susijusius su tolesne perėjimo nuo energijos, priklausomos nuo iškastinio kuro, prie didesnio atsinaujinančių šaltinių naudojimo, plėtra“, – sako NPP sekretoriato vadovas Nicolas Forsling. Įrankyje yra bioenergijos skaičiuoklė, kuri vartotojams parodo, kiek apytiksliai jie gali sutaupyti lėšų ir sumažinti emisiją perėję nuo iškastinio kuro prie biokuro savo energijos poreikiams tenkinti.

▶ SUŽINOKITE DAUGIAU

<http://www.raslres.eu/bioenergy-tool/>

* Airija, Jungtinė Karalystė ir Švedija

► UMBRIJA, ITALIJA

► SULANKSTYTŲ DRABUŽIŲ SISTEMA TRAUKIA VISŲ DĖMESĮ

Masinis drabužių perkėlimas ir paskirstymas gali užimti daug laiko. Umbrijos mieste įsikūrusi įmonė siūlo šios problemos sprendimus, kiekvienais metais pagamindama apie 700 automatizuotų sistemų. Naujausias patobulinimas – sulankstytų drabužių skirstytuvus – yra itin novatoriškas.

Perudžoje įsikūrusios „Metalprogetti Spa“ įmonės specializacija – kabančių drabužių paskirstymas. Jos gaminamos sistemos parduodamos visame pasaulyje ir naudojamos įvairiose srityse – nuo sauso valymo įmonių iki pramoninių skalbyklų.

Drabužių tvarkymas įmonėms ir gamykloms gali būti tikras iššūkis, ypač kai kiekvienas drabužis turi būti laikomas ir rūšiuojamas atskirai. „Metalprogetti“ siekia supaprastinti šiuos procesus juos automatizuodama. Kiekviena sistema yra modulinė ir sukurta konkrečiai kiekvienam klientui.

Kad išliktų konkurencinga, įmonei yra svarbūs tyrimai ir plėtra. Įmonėje yra vietinė laboratorija, kurioje dirba devyni darbuotojai ir bendradarbiaujama su Perudžos universiteto inžinerijos skyriumi. Daugiau nei 40 „Metalprogetti“ turimų išskirtinių patentų – tai gaminant produktus taikomos unikalių technologijų rezultatas.

Automatizuotas drabužių lankstymas

Tyrimų projektas „Sulankstytų drabužių novatoriško paskirstymo kūrimo tyrimai“ gavo Umbrijos regiono suteiktą Europos regioninės plėtros fondo pagalbą. Tai padėjo sukurti specialią sulankstytų drabužių paskirstymo sistemą, skirtą naudoti ligoninėse, tyrimų institutuose, globos namuose, sanatorijose, gamyklose ir pan. Tai vietos, kuriose darbuotojai turi vilkėti uniformas ir apsauginius drabužius.

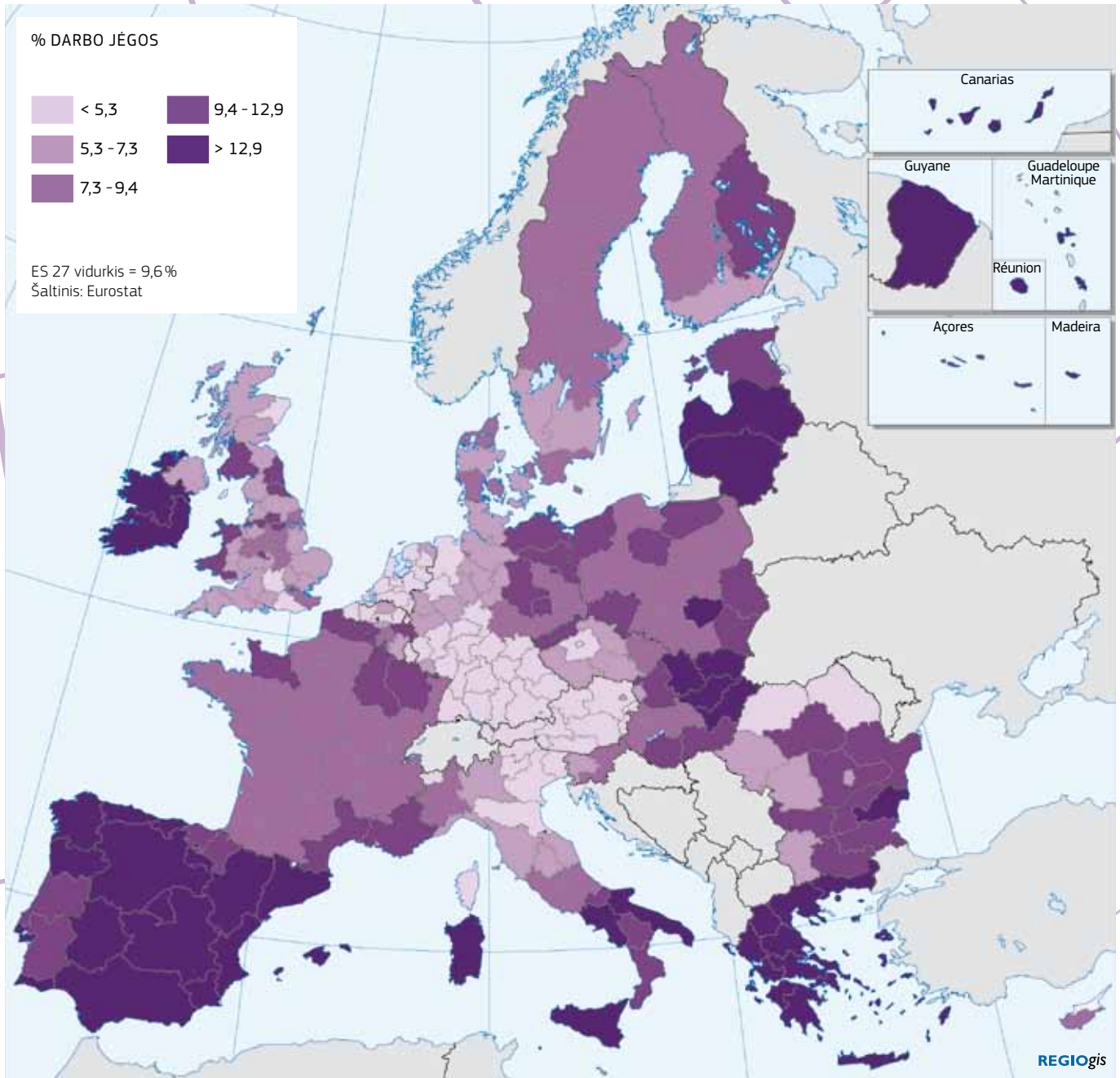
Bendra vertė:
242 700 EUR
ES įnašas:
84 900 EUR

„Šis naujasis sulankstytų drabužių skirstytuvus, skirtas uniformoms paskirstyti ir gražinti, dabar parduodamas visame pasaulyje“, – sako Europos Komisijos Regioninės politikos generalinio direktorato atstovas dr. Willebrord Sluijters, neseniai aplankęs šią gamyklą. „Taip maksimaliai sutrumpinamas tvarkyti skirtas laikas, nebereikia daug pastangų reikalaujančio tikrinimo, rūšiavimo ir užsakymo surinkimo procedūrų“.

Naudojant naująją sistemą galima lengvai paimti ir gražinti drabužius ar kitus daiktus. Be to, yra 100% patikima veiksmų stebėjimo galimybė, leidžianti fiksuoti kiekvieno naudotojo paimamų daiktų skaičių. Dar daugiau – skirstytuvus gali tvarkyti lankstomus drabužius ir (arba) objektus, kurie nėra suvynioti. Todėl nereikia įrengti specialios vyniojimo linijos ir galima valdyti daiktų, kurių negalima suvynioti dėl jų dydžio ar formos, pristatymą.

► SUŽINOKITE DAUGIAU
<http://www.metalprogetti.it>

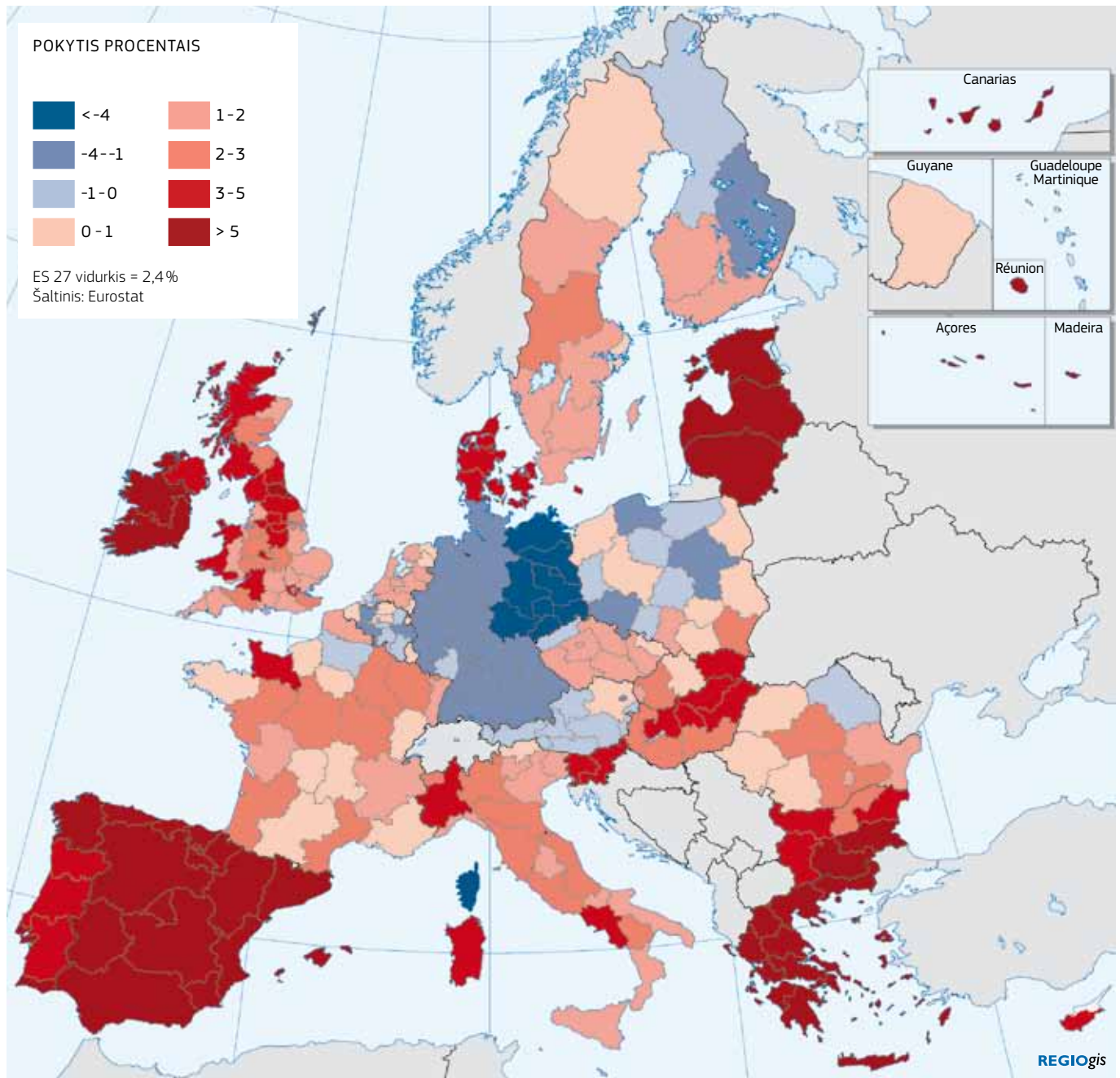
▶ NEDARBO LYGIS, 2011 M.

Nedarbo lygis 27 ES regionuose labai skiriasi. Viename iš trijų regionų nedarbo lygis viršija 10%. Didžiausias nedarbas užregistruotas Ispanijos ir Graikijos regionuose ir Prancūzijos departamentuose. Iš 41 regiono, kuriuose nedarbo lygis viršija 15% (skaičius padidėjo nuo 26 regionų 2010 m.)

dauguma yra šiose trijose valstybėse narėse. 46 regionuose, kurių daugiausia yra Austrijoje, Vokietijoje, Belgijoje ir Olandijoje, užregistruotas nedarbo lygis yra mažesnis nei 5% – regionų skaičius padidėjo nuo 34 (2010 m.).

► NEDARBO LYGIO POKYTIS, 2007-2011 M.

Nuo 2007 iki 2011 m. nedarbo lygis pakilo trijuose iš keturių regionų. Europos ekonominė krizė ypač stipriai palietė Ispanijos, Graikijos, Airijos regionus ir Baltijos šalis, kurių kai kuriose vietovėse nedarbo lygis padidėjo daugiau

nei 5 procentais. Tuo tarpu tam tikruose Vokietijos regionuose, ypač rytiniame *Länder* (iš dalies dėl darbo jėgos mobilumo), Austrijoje, Belgijoje, Lenkijoje ir Suomijoje nedarbo lygis sumažėjo.

▶ VIETINĖS PLĖTROS METODAS SIEKIAM GERESNĖS TERITORINĖS SANGLAUDOS

NAUJAUSIO VERTINIMO ĮRODYMAI

Vietinės plėtros metodai ir vietinė partnerystė – tai pagrindiniai būsimos sanglaudos politikos elementai. Norėdami skatinti integruotąjį požiūrį į teritorinę plėtrą, kito programos įgyvendinimo laikotarpio metu vietiniai dalyviai gali pasitelkti bendruomenės vykdomą vietinę plėtrą, integruotąsias teritorines investicijas ir novatoriškas miestų plėtros idėjas.

IRS (Istituto per la Ricerca Sociale) ir IGOP (Institut de Govern i Politiques Publiques) institutams atliekant naujausią vertinimą „Vietinės plėtros įnašas teikiant paramą, bendrai finansuojamą su Europos regioninės plėtros fondu (ERPF), per pastaruosius du programavimo laikotarpius 2000–2006 ir 2007–2013“, buvo iširta penkių regionų patirtis (žr. 1 lauką) ir pateikta įrodymų dėl vietinės plėtros pridėtinės vertės efektyviai įgyvendinant sanglaudos politiką. Vertinime buvo pabrėžtas šio požiūrio potencialas ir ribos ir pateiktos naudingos būsimų veiklų rekomendacijos.

Šiame vertinime apžvelgiama literatūra apie vietinę plėtrą ir pabrėžiami dažniausiai naudojami vietinės plėtros metodai (VPM), kiekvieno jų pranašumai ir trūkumai ir institucijos kompetencija, reikalinga šiems metodams įgyvendinti. Vertinant buvo peržiūrėtos 38 veiksmų programos, pagal kurias teritorinei politikai paskirstyta daugiausia ERPF išteklių, ir jose esantys VPM naudojimo būdai įvairiose teritorijose. Tai buvo pagrindas, kuriuo remiantis atrinkti penki tolesnio tyrimo atvejai. Tiriant kiekvieną atvejį analizuojamas pagrindinių dalyvių tinklas, apimantis vyriausybines struktūras, kuri yra esminis VPM aspektas.

Šiose srityse išryškėjo keli bendri VPM būdingi bruožai:

- dėmesys nepasiturinčių sričių socialinei ir ekonominei plėtrai;
- nuoroda į konkrečią teritoriją;
- įvairių sektorinių politikų integracija;
- daugybės įvairių dalyvių mobilizavimas, taip pat ir vietiniu lygiu.

Kadisas

PENKI NUTS 2* REGIONAI, KURIUOS APIMA TYRIMAS, IR MAŽIEJI ATVEJŲ TYRIMAI NORINT NUSTATYTI GEROSIOS PRAKTIKOS PAVYZDŽIUS:

- URBANA CADIZ projektas, Andalūzija (ES)
- Kaimynystės motinos, Berlynas (DE)
- Integruotoji miesto plėtros programa, Severozápad (CZ)
- PIT 1 Tavoliere, Apulija (IT)
- WCVA bendruomenės galimybių kūrimas, Vakarų Velsas ir Falėjus (UK)

* Teritorinių statistinių vienetų nomenklatūra

Berlynas

Atliekant tyrimą nustatyta, kad teikiant paramą, bendrai finansuojamą su ERPF:

- VPM indėlis stiprina *vietinių institucijų ir savivaldybių vaidmenį*. Dažniausia institucinė VPM priemonė yra savivaldybių įtraukimas į Europos sanglaudos politikos planavimo ir įgyvendinimo procesą.
- Reikia laiko. Labai svarbus yra *tęstinumas* pereinant nuo teritorinių, tematinų ir valdymo požiūrių prie programų;
- Grynasis VPM veikia geriau, jei vienas iš tikslų ir vienas iš pagrindinių paramos tipų yra *kompetencijos įgijimas*. Paprastiems dalyviams (t. y. mažoms nevyriausybinėms organizacijoms, socialinėms įmonėms, mažoms firmoms) ir projekto darbuotojams turi būti suteikta parama ir pagalba įgyjant reikiamą kompetenciją, kad labai paspartėtų bendruomenės plėtra.

Vertinimas pateikė prielaidą, kad bendruomenės vykdomos vietinės plėtros nuostatos (Bendrijų nuostatų reglamento 28–31 str.) apima tik vieną galimą būdą vietinei plėtrai įgyvendinti ir naudai gauti akcentuojant teritorinį dėmesį, politikos integravimą ir suinteresuotųjų šalių įtraukimą. Kitos alternatyvos galimos esant kitokioms aplinkybėms.

Vertinimo išvada – kad reikia naujų vertinimo metodų ir įrankių norint pasiekti tarpinių metodo tikslų integracijos ir partnerystės aspektu ir bendrai visų VPM indėlių užtikrinančių tikslų.

„VPM pasireiškia įvairiomis formomis ir būdais ir jų neįmanoma apibendrinti kaip vieno modelio pagal filosofiją „vienas visiems tinkantis dydis“

Tyrimė pabrėžiami trys pagrindiniai VPM modeliai:

- **Grynasis VPM:** siauras teritorinis dėmesys, integruotasis teminis metodas, įskaitant partnerystę;
- **Sektorinių politikų pataisos:** platus arba siauras teritorinis dėmesys, atskiras tematinis dėmesys, partnerystė kaip įrankis ir tikslas;
- **Regioninės politikos VPM:** platesnis teritorinis dėmesys, integruotasis metodas, strateginė partnerystė.

► SUŽINOKITE DAUGIAU

Visą ataskaitą galima atsisiųsti iš

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/pdf/eval2007/local_dev_final.pdf

▶ „REGIOSTARS“ LAIMĖTOJA „ECO WORLD STYRIA“ IŠLAIKO PAGREITĮ

„ECO World Styria“ – Austrijos aplinką tausojančias technologijų branduolys (angl. cluster), 2012 m. gavęs „RegioStars“ apdovanojimą pažangaus augimo kategorijoje, ketina ir toliau stiprėti.

Europos apdovanojimas žaliųjų technologijų organizacijoms suteikė novatoriško susitelkimo postūmį, kuris dabar yra varomoji ekonomikos jėga Austrijos Štirijos provincijoje.

Šis apdovanojimas jau padėjo pakelti tarptautinį Austrijos aplinką tausojančių technologijų branduolio prestižą, – aiškina „ECO World Styria“ vyriausiasis pareigūnas Bernhard Puttinger. „Regioninėje, nacionalinėje ir tarptautinėje spaudoje pasirodė daug straipsnių apie mūsų žaliųjų technologijų slėnį. Spaudos komentarai buvo labai palankūs ir mes buvome pateikti kaip neabejotinas gerosios praktikos šioje srityje modelis.“

Tarptautinė aplinką tausojančių technologijų trauka

Iš tiesų, Štirijos aplinką tausojančių technologijų branduolys tapo tarsi magnetas, traukiantis tarptautinius energijos ir aplinkos apsaugos inžinerijos specialistus.

„Beveik kiekvieną savaitę žaliųjų technologijų slėnyje lankosi delegacijos, norėdamos pažiūrėti, kaip veikia „ECO World Styria“ ir dirba čia esančios įmonės“, – sako B. Puttinger.

„Šiais metais mus aplankė 250 šios srities ekspertų iš Brazilijos, Rusijos, Jungtinių Amerikos Valstijų, Kinijos, Prancūzijos ir Pietryčių Europos. Rugsėjo mėn. Prancūzija atsiųs delegaciją apžiūrėti mūsų greitai augančių įmonių grupę.“

B. Puttinger mano, kad „RegioStars“ apdovanojimas susijęs su 180 įmonių ir tyrimo įstaigų, dirbančių energijos ir aplinkos apsaugos technologijų srityje Austrijos aplinką tausojančių technologijų branduolyje, inovacijų dvasia. „Tai dar kartą patvirtina, kad dabar Štirija yra tarp geriausių regionų, toliau tarptautiniu mastu plėtosiančių novatoriškas žaliąsias technologijas“, – pabrėžia jis.

Eksporto paslaugos

Įteikdama pažangaus augimo apdovanojimą aplinką tausojančių technologijų branduoliui Štirijos regione, „RegioStars“ vertintojų komisija konstatavo: „Projektas „ECO World Styria“ yra puikus visais naujų paslaugų inovacijų atžvilgiais. Jis iškelė branduolio koncepciją į naują kokybės ir tapimo tarptautiniu lygmenį. Išskirtinis šio projekto pasiekimas remiant naujų įmonių steigimą, 5 000 naujų darbo vietų sukūrimą ir įspūdingą augimo tempą yra svarbi paskata kitiems Europos regionams.“

„Manau, kad Europos apdovanojimas buvo gautas dėl dinamizmo, kuris pasireiškia vykstant „ECO World Styria“ plėtrai ir naujų impulsų, kuriuos projektas suteikia regionui plėtodamas žaliąsias technologijas“, – priduria B. Puttinger. Šiuo metu branduolys apima daugiau nei 8 % bendrojo Štirijos regiono produkto.

„RegioStars“ vertinimo komisija gyrė ir visas novatoriškas paslaugas, kurias „ECO World Styria“ siūlo savo įmonėms, pvz., rinkos išvalgas ir įmonių tinklą, didinančius eksporto augimą. Branduolio ir Aplinką tausojančių technologijų novatorių klubo inicijuotos apskritųjų technologijų stalų diskusijos sutelkė novatoriškus komercinius ir tiriamuosius projektus.

Aplinkos apsaugos inžinerijos

„ECO World Styria“ branduolys buvo įkurtas 2005 m., kad specializuotųsi energijos ir aplinkos apsaugos inžinerijos srityse ir sukurtų pasaulinio lygio žaliųjų technologijų slėnį Štirijos regione. Jis vaidina svarbų vaidmenį įgyvendinant ekonomikos politiką Austrijos provincijoje ir yra pagrindinis naujosios ekonominės strategijos „Štirija 2020“ komponentas.

2011 m. branduolio įmonėse dirbo apie 32 000 darbuotojų, įmonių bendroji apyvarta buvo 7,7 milijardai eurų, o eksporto kvota – apie 90%.

▶ SUŽINOKITE DAUGIAU
<http://www.eco.at>

▶ PASKELBTI FINALININKAI

Kitam „RegioStars“ apdovanojimui buvo atrinkti dvidešimt septyni projektai pagal 5 kategorijas, o nugalėtojais bus paskelbti 2013 m. vasario 7 d. Briuselyje vykšančioje ceremonijoje. Tarp finalininkų yra keli Europos teritorinio bendradarbiavimo (ETB) projektai.

PAŽANGUS AUGIMAS

- „Technopol“ programa, Žemutinė Austrija (AT)
- CoOPTICS – rinkų inovacija, Tiuringija (DE)
- Žinių perdavimas universitetas-verslas, Kastilija-La Manča (ES)
- UPTEC – Parque de Ciência e Tecnologia da Universidade do Porto, Šiaurės Portugalija (PT)
- SLIM III, Šiaurės Vidurio Švedija (SE)
- Pasėlių inovacija („InCrops“), Rytų Anglija (UK)

TVARUSIS AUGIMAS

- Žaliųjų įmonių augimas MVĮ sektoriuje, Pietų Danija (DK)
- ENWORKS parama veiksmingam išteklių naudojimui, Šiaurės Vakarų Anglija (UK)
- Vandenilio regionas Flandrijoje-Pietų Nyderlanduose (ETB)
- „MED-Laine“, Sardinija, Toskana ir Aukštutinė Korsika (ETB)
- „Cradle to Cradle“ salos, Šiaurės jūros regionas (ETB)

INTEGRACINIS AUGIMAS

- Gerovės paslaugų ir technologijų „gyvoji laboratorija“, Vakarų Suomija (FI)
- Individualūs užimtumo keliai, Varmijos-Mozūrų vaivadija (PL)
- „Strides“ aljanso partnerystė, Velsas (UK)
- PASE – viešosios politikos ir socialinės įmonės, Markė (vadovaujantis) (ETB)
- SUCCESS, Kentas (vadovaujantis) (ETB)

MIESTAS – ŽVAIGŽDĖ

- „WienWin“, Viena (AT)
- „Spoor Noord“ parkas, Antverpenas (BE)
- Kaimynystės valdymas, Berlynas (DE)
- Malūnų salų atgaivinimas, Bydgoščius (PL)
- „MalmöLund“ – metropolijos regionas, Malmė (SE)

INFORMACIJA IR RYŠIAI

- www.efro.be – Vakarų Flandrija (BE)
- www.eu-fonds.brandenburg.de – Brandenburgas (DE)
- www.agenciasopa.es – Andalūzija (ES)
- www.esparama.lt – Lietuva (LT)
- COSAFE, Vesterbotenas (SE)
- www.interact-eu.net – Bratislava (vadovaujantis) (ETB)

▶ SUŽINOKITE DAUGIAU

http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/regions_for_economic_change/regiostars_en.cfm

DARBOTVARKĖ

2012 M. LAPKRIČIO 15-16 D.

_Mecas (FR)

„Rurban Conference“

2012 M. LAPKRIČIO 27-28 D.

_Rėgensburgas (DE)

ES Dunojaus strategijos pirmasis kasmetinis forumas

2012 M. GRUODŽIO 3-4 D.

_Paryžius (FR)

Jungtinis INFORM & INIO tinklų susitikimas

2013 M. VASARIO 7 D.

_Briuselis (BE)

2013 m. „RegioStars“ apdovanojimų ceremonija

Daugiau informacijos apie šiuos renginius galite rasti „Inforegio“ svetainės darbotvarkės skyriuje:

http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/agenda/index_lt.cfm

Kokie sanglaudos politikos pasiekimai jūsų regione? Norėtume išgirsti jūsų istorijas, kuriose akcentuojami rezultatai ir apčiuopiama nauda piliečiams.

Taip pat galite papasakoti mums apie pasirengimą kitam programavimo laikotarpiui.

Atrinktos istorijos bus pristatytos kitame žurnalo „Panorama“ leidime. Siųskite savo pasakojimus šiuo adresu:

regio-panorama@ec.europa.eu

BŪKITE IŠGIRSTI

ISSN 1725-8227

© Europos Sąjunga, 2012 m.

Dauginti leidžiama nurodžius šaltinį.

Europos Komisija, Regioninės politikos generalinis direktoratas
Informacijos ir ryšių su trečiosiomis šalimis skyrius,
Raphaël Goulet

Avenue de Tervueren 41, B-1040 Briuselis

E. paštas: regio-info@ec.europa.eu

Tinklavietė: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_lt.htm

Leidinių biuras